

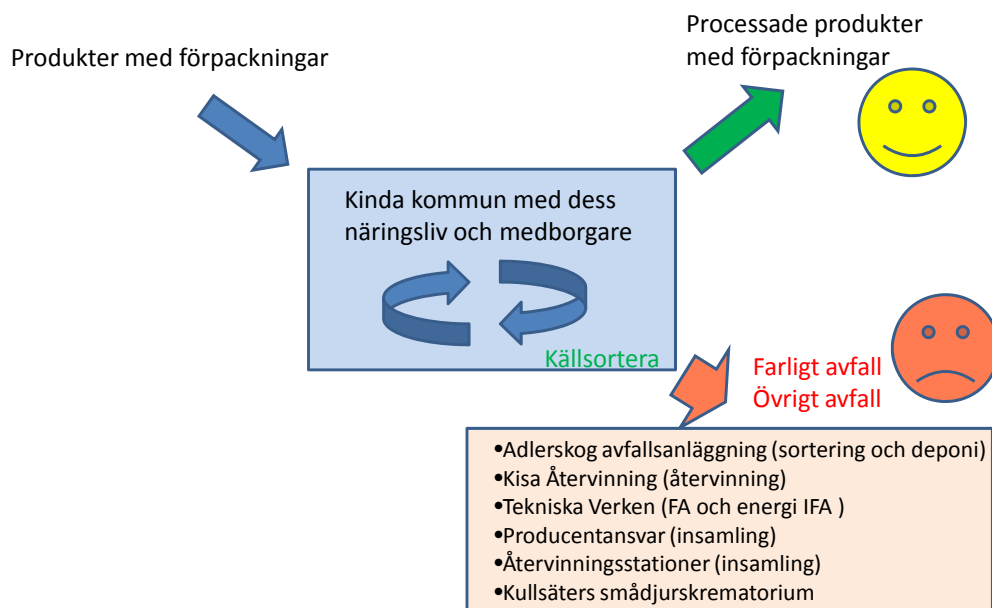

Avfallsplan

Renhållningsordning för Kinda kommun

2010 – 2020

Avfallsprocessen

Antagen av kommunfullmäktige 2011-03-28 (KF § 47)

Kinda kommun
Gunnar Karlsson
Projektledare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	FÖRORD	4
2	SAMMANFATTNING	5
3	INLEDNING	7
3.1	KINDA KOMMUNS BEFOLKNING OCH STRUKTUR	8
3.1.1	Areal	8
3.1.2	Befolkning totalt	8
3.1.3	Antal hushåll i småhus, flerbostadshus och fritidshus	8
3.1.4	Kinda kommuns näringslivsstruktur	9
4	AVFALLSPLANERINGSPROCESSEN	10
4.1	SYFTET MED AVFALLSPLANERING	10
4.2	ALLMÄNT OM PROCESSEN	10
5	ÖVERGRIPANDE MILJÖKVALITETSMÅL	11
5.1	INTERNATIONELLA MILJÖKVALITETSMÅL	12
5.2	NATIONELLA MILJÖKVALITETSMÅL	12
5.3	REGIONALA MILJÖMÅL	14
5.4	LOKALA AVFALLSMÅL	15
5.5	SVERIGES MILJÖKVALITETSMÅL – LÄGET I KORTHET	15
5.6	AGENDA 21	16
6	AVFALLSMÅL OCH HANDLINGSPLAN FÖR KINDA KOMMUN	18
6.1	KINDA KOMMUNS VISION OCH PLANERADE AVFALLSFÖRÄNDRINGAR	19
6.2	MÅL 1	20
6.3	MÅL 2	20
6.4	MÅL 3	21
6.5	MÅL 4	21
6.6	MÅL 5	21
6.7	MÅL 6	22
6.8	MÅL 7	22
6.9	MÅL 8	22
6.10	MÅL 9	23
7	UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING	24
7.1	NATIONELL UPPFÖLJNING	24
7.2	KOMMUNAL UPPFÖLJNING AV AVFALLSMÅL	24
7.3	KINDA KOMMUNS MILJÖTRENDER FÖR AVFALL OCH ÅTERTVINNING	26
8	NUVARANDE AVFALLSHANTERING	27
8.1	ORGANISATION INOM KINDA KOMMUNS AVFALLSHANTERING	27
8.2	VEM GÖR VAD?	27
8.2.1	Myndigheter	27
8.2.2	Producenter	29
8.2.3	Fastighetsägare	30
8.2.4	Andra avfallsproducenter	30
8.2.5	Hushåll	30
8.3	KOMMUNAL TILLSYN	31
8.4	KINDA KOMMUNS REGELVERK FÖR HUSHÅLLSAVFALL	31
9	INSAMLING OCH BEHANDLING AV AVFALL INOM KINDA KOMMUN	32
9.1	BYGG- OCH RIVNINGSAVFALL	33
9.2	AVFALL FRÅN ENERGIUTVINNING	33
9.3	AVFALL FRÅN BEHANDLING AV KOMMUNALT AVLOPPSVATTEN	33
9.4	AVFALL FRÅN URINSORTERADE TOALETTER, SLAMAVSKILJARE OCH SLUTNA TANKAR	33
9.5	MATAVFALL	34
9.6	AVFALL FRÅN UTVINNING AV MINERALISKA PRODUKTER	34

Avfallsplan

Kinda kommun

9.7	BRANSCHSPECIFIKA INDUSTRIAVFALL	34
9.8	LANTBRUKSPLAST	34
9.9	SPECIALAVFALL (SMITTFARLIGT AVFALL)	34
9.10	UTSORTERING AV EXPLOSIVA VAROR, VAPEN, AMMUNITION MED MERA	35
9.11	SYSTEM FÖR ÅTERVINNING AV TIDNINGAR OCH FÖRPACKNINGAR	35
9.12	AVFALLSANLÄGGNINGAR INOM KINDA KOMMUN	36
9.12.1	Adlerskogs avfallsanläggning	36
9.12.2	Kisa Återvinning AB	38
9.12.3	Kullsäters smådjurskrematorium	39
10	INSAMLING OCH BEHANDLING AV AVFALL INOM SVERIGE	40
10.1	INSAMLINGSRESULTAT FÖR KINDA ÅR 2009	42
10.2	MÄNGDEN AVFALL ÖKAR INTE	44
11	AVGIFTSSYSTEM	45
11.1	RENHÅLLNINGSAVGIFTEN	45
11.2	ÖVRIGA AVGIFTER	45
12	FÖRBÄTTRINGSMÖJLIGHETER	46
12.1	DIALOG MED BOENDE OCH NÄRINGSUTÖVARE I KOMMUNEN	46
12.2	REGIONAL SAMVERKAN MED ANDRA KOMMUNER	46
12.3	DELTAGANDE PÅ NATIONELL NIVÅ	46
13	MÅLUPPFYLLELSE – TIDIGARE AVFALLSPLAN	47
13.1	JÄMFÖRELSE MELLAN TIDIGARE OCH FÖRESLAGEN AVFALLSPLAN	47
13.1.1	Kinda kommuns målsättningar för avfallshanteringen var:	47
13.1.2	Kinda kommuns mål för avfallshanteringen var även:	47
14	INVÅNARNAS UPPFATTNING OM AVFALLSHANtering	50
15	AVFALLSUPPLAG I KINDA KOMMUN	51
16	PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	53
16.1	AVFALLET STYRS I RÄTT RIKTNING	53
16.2	LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH FÖRESKRIFTER	53
16.3	AVFALLSAGENDA	54
17	AVFALLSTRAPPAN - EN ORDNING FÖR HUR AVFALL SKA HANteras	56
18	MILJÖBEDÖMNING	57

Bilagor

Bilaga 1

Sammanställning av samråd, Avfallsplan och Renhållningsordning för Kinda kommun.

Bilaga 2

Handlingsplan för avfallshantering, Kinda kommun.

1 FÖRORD

I samhället uppkommer en mängd avfall som måste tas om hand på lämpligt sätt. Kinda kommun har ambitionen att avfallsområdet ska vara en del av arbetet för ett hållbart samhälle. Alla som bor, besöker och är verksamma inom Kinda kommun kan och ska minska miljöbelastningen och hushålla med naturresurserna ytterligare, bland annat genom att:

- Minska uppkomsten av avfall.
- Återvinna så mycket som möjligt av de mängder avfall som ändå uppkommer.
- Minska användningen av farliga ämnen.
- Fasa ut och omhänderta farliga ämnen ur kretsloppet.

Vi har alla ett gemensamt ansvar för att till nästa generation lämna över ett samhälle med minimala miljöproblem, och där vi kommit ytterligare en bra bit på väg mot ett samhälle i ekologisk balans. En viktig del i detta åtagande är att verka för en fortsatt kretsloppsanpassning av avfallsflöden genom minskning av såväl mängden avfall som dess farlighet.

Detta kan dock inte ske enbart med åtgärder i avfallsledet utan kräver att vi bryter sambandet mellan ökad ekonomisk tillväxt och samtidig ökning av avfallsmängderna, bland annat genom en resurssnålare produktion och minskad konsumtion av varor. Syftet med producentansvar är att få produkter som förbrukar minsta möjliga mängd naturresurser, de ska vara lätta att återvinna och inte innehålla miljöfarliga ämnen. För att nå framgång i detta arbete krävs fortsatta initiativ på ett internationellt, nationellt och lokalt plan, inte minst för att påverka produktion och konsumtion.

För att lyckas har Kinda kommun antagit en renhållningsordning med avfallsplan och föreskrifter om hantering av avfall för perioden 2010 till 2020. För att nå avfallsplanens uppsatta övergripande mål och konkreta mätbara och tidsatta delmål kräver planen:

- kommunikering
- kontinuerlig uppföljning
- kontinuerlig uppdatering
- samt samordning med näringsliv och myndigheter
- regional samordning

Här finns, som vi bedömer det, en potential till ökad kretsloppsanpassning, som kan nås genom ökad information, utveckling av avfallslösningar och förbättrad tillgänglighet till befintlig anläggning för insamling och återvinning.

Det är vår avsikt och förhoppning att genomförandet av avfallsplanens handlingsplan verksamt skall bidra till att vi under de närmaste åren når de mål kommunen satt upp för sin avfallshantering. Den största utmaningen framöver blir att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och ökande avfallsmängder.

Anders Ljung
Kommunstyrelsens ordförande

2 SAMMANFATTNING

I varje kommun ska det finnas en renhållningsordning som innehåller en avfallsplan och föreskrifter om hantering av avfall i kommunen. Denna avfallsplan ersätter den tidigare avfallsplanen som antogs 1994 och ska gälla som plan för Kinda kommuns framtida avfallshantering. Avfallsplanen omfattar allt avfall som uppkommer i kommunen och innehåller uppgifter om kommunens nuvarande avfallshantering, samt planerade åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Innehållet är utarbetat utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan (NFS 2006:6) samt Avfall Sveriges handbok i kommunal avfallsplanering (RVF rapport 2006:13).

Avfallsplanen riktar sig till alla invånare och verksamhetsutövare i Kinda kommun. Målsättningen är att bidra till att de nationella, regionala och lokala miljömålen uppfylls samt att styra kommunen mot en hållbar avfallshantering.

En avfallsstrategi samt ett handlingsprogram innehållande mål och åtgärder för Kinda kommuns avfallshantering har arbetats fram. Vid utarbetande av målen har hänsyn tagits till internationella, nationella och regionala miljömål, renhållningens mål för avfallshanteringen i kommunen samt andra identifierade förbättringsområden.

En vision för avfallsarbetet i Kinda kommun har också tagits fram. Visionen pekar på avfallshanteringens viktigaste aspekter. Kinda kommuns vision för avfallsarbetet är:

Kinda kommun ska i sitt avfallsarbete verka för minskade avfallsmängder, ökad återanvändning/återvinning, minskade deponimängder, ett miljöriktigt och säkert omhändertagande av uppkommet avfall, samt god service till kommunens invånare.

Avfallsplanens mål har delats upp i nio inriktningsmål samt ett antal resultatmål. För att uppfylla målen finns till varje resultatmål en eller flera åtgärder som ska genomföras inom en viss tidsperiod.

Inriktningsmål har identifierats för följande områden:

- Hållbar utveckling
- Farligt avfall
- Avfallsmängder
- Avfallsminimering, återanvändning, återvinning och behandling
- Energiutvinning och transporter
- Miljö- och kostnadseffektivisering
- Information och kommunikation
- God och säker arbetsmiljö
- Säkerställande av resurser
- Avfallsbaserade material
- Avfallssektorns energieffektivisering

Kinda kommun bedömer att nuvarande och framtida hantering av avfall inom kommunen i enlighet med föreslagen avfallsplan inte behöver miljöbedömas ytterligare.

Avfallsplan
Kinda kommun

Uppföljning av avfallsplanens mål och åtgärder kommer att ske årligen genom bokslut, nyckeltal och årlig miljörapport för Kinda kommuns avfallsanläggning Adlerskog. Om behov uppstår kommer renhållningsordningen med avfallsplan och föreskrifter att revideras.

3 INLEDNING

Som följer av miljöbalken skall i kommunen finnas en aktuell renhållningsordning med tillhörande avfallsplan och lokala föreskrifter. Planen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Kommunen har obligatoriskt ansvar för insamling och behandling av hushållsavfallet. Avfallsplanen skall dock omfatta alla avfallsslag inom kommunen, även sådant avfall som kommunen inte har rådighet över, till exempel industriavfall.

Naturvårdsverket har 2006 beslutat om nya föreskrifter om innehåll i en kommunal avfallsplan. Naturvårdsverkets föreskrifter innehåller enbart krav på sådana obligatoriska uppgifter som ska ingå i en avfallsplan och i länsstyrelsens sammanställning av de kommunala avfallsplanerna. Arbetssättet lämnas öppet i föreskrifterna, den enda vägledningen som ges om arbetssättet finns i de tillhörande Allmänna råden. I dessa, under rubriken "Allmänt om avfallsplaner", sägs att kommunen bör beakta möjligheten att utarbeta avfallsplanen gemensamt med andra kommuner. Det anges också att arbetet med avfallsplanen bör organiseras på ett sätt som underlättar integration med övrig verksamhet i kommunen och att planen bör vara utformad så att dess innehåll kontinuerligt kan uppdateras, följas upp och kommuniceras. De kommuner som har varit framgångsrika i sitt avfallsplanarbete har ofta lagt stor vikt vid målarbete, kommunikation och politisk förankring.

Vid upprättande av ett förslag till renhållningsordning och avfallsplan ska kommunen enligt 15 kap 13 § i miljöbalken samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som kan ha ett intresse i saken. Innan förslaget till renhållningsordning antas ska det också ställas ut för granskning av allmänheten under minst fyra veckor. Vid antagandet ska de inkomna synpunkterna beaktas.

Med planen följer mål för den kommunala avfallsplaneringen. Målen anger inriktningen för arbetet med en fortsatt kretsloppsanpassning av avfallshanteringen i kommunen under perioden 2010 – 2020. En kommunal avfallsplan är ett viktigt dokument för att kunna optimera avfallsflöden internt och externt kommunen.

En kommunal avfallsplan är även ett viktigt dokument för näringslivet i en kommun genom att:

- Näringslivets avfallsplaner ska samordnas med den kommunala avfallsplanen.
- Miljöcertifiering.
- Kund- och miljörevisioner.
- Avfallsstatistik till olika miljödatabaser.

Samtidigt med upprättandet av avfallsplan sker en översyn och uppdatering av de lokala avfallsföreskrifterna. Föreskrifterna innehåller detaljerade bestämmelser för avfallshanteringen i kommunen.

Upprättandet av avfallsplanen och föreskrifterna har genomförts av en projektgrupp inom Kinda kommun bestående av, Staffan Andersson driftingenjör, Tommy Johansson avfallsansvarig, Yngve Blomberg miljöchef och Gunnar Karlsson projektledare GKR – Resurs.

Från näringslivet har följande företag medverkat i processen:

- Jens-Åke Bygg AB, Anneli Härnström
- Swedish Tissue AB, Peter Härnström
- BTT Plåt AB, Lars Brixlin
- Stiftelsen Kindahus AB, Per Cedervall, Christer Gustavsson
- Rimaster AB, Sandra Fäldt

Kinda kommuns invånare har beretts att lämna synpunkter via medborgarpanelen och vid genomförda samråds- och informationsmöten.

Avfallsplanen har under våren/sommaren 2010 sänts ut på samråd till myndigheter, kommunala förvaltningar, bostadsbolag, intresseorganisationer samt ett antal verksamhetsutövare. Inkomna yttranden har beaktats.

Parallellt med samrådsprocessen har avfallsplanen ställts ut från den 23 juni 2010 till den 23 juli 2010. Inkomna synpunkter har beaktats och sammanställts i en redogörelse, se bilaga 1. Slutligen har avfallsplanen fastställts av kommunfullmäktige 2011-03-28 (KF § 47).

3.1 Kinda kommuns befolkning och struktur

3.1.1 Areal

Total Areal 1 308,7 km², varav landareal 1 135,3 km² och vattenareal 173,5 km².

3.1.2 Befolkning totalt

Antal mantalsskrivna personer i Kinda kommun den 31 december år 2009 var 9 811 stycken (8,7 invånare/km² landareal).

3.1.3 Antal hushåll i småhus, flerbostadshus och fritidshus

I tabell 3.1.3 redovisas antal hushåll i småhus, flerbostadshus och fritidshus inom Kinda kommun under år 2009.

Tabell 3.1.3 *Antal hushåll i småhus, flerbostadshus och fritidshus inom Kinda kommun år 2009.*

Antal hushåll i småhus år 2009	3 420
Antal hushåll i flerbostadshus år 2009	1 490
Antal hushåll i fritidshus år 2009	210*

*) antal taxerade fritidshus 1 050 * 0,2

3.1.4 Kinda kommuns näringslivsstruktur

I tabell 3.1.4 redovisas arbetstillfällena och förvärvsarbete i procent av dagbefolkningen för Kinda kommun, länet och riket per näringsgren. Dagbefolkningen var år 2007 totalt 3 605 stycken (avser 16 år och däröver). Antalet nattbefolkning var samma år 4 642 stycken. Dagbefolkning är antalet personer som arbetar i kommunen och bor i eller utanför kommunen. Nattbefolkning är antalet personer som bor i kommunen men arbetar utanför kommunen. Statistik från SCB 2009.

Näringsgren	Dagbefolkning			
	Kinda kommun		Länet	Riket
	Antal	%	%	%
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	301	8	2	2
Tillverkning, utvinning	878	24	19	17
Energi, vatten, avfall	11	0	1	1
Byggindustri	224	6	6	6
Handel och kommunikation	452	13	16	18
Finansiell verksamh., företagstjänster	173	8	13	15
Utbildning och forskning	408	11	11	11
Vård och omsorg	643	18	17	16
Personliga och kulturella tjänster	205	6	7	7
Offentlig förvaltning med mera	116	3	6	6
Ej specificerad verksamhet	94	3	1	1
Totalt	3 605	100	100	100

De näringsgrenar, enligt statistik från SCB 2009, som dominerar inom Kinda kommun är; tillverkning och utvinning (24 %), vård och omsorg (18 %), handel och kommunikation (13 %), utbildning och forskning (11 %), jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske (8 %) samt byggindustri (6 %) Dessa näringsgrenar dominerar även avfallsflödena inom kommunen. De dominerande företagen med avseende på genererade avfallsmängder är Swedish Tissue AB, Finess Hygiene AB, BTT-Plåt AB, Absorbest AB, Jens-Åke Bygg AB samt kommunens jordbruksföretag.

4 AVFALLSPLANERINGSPROCESSEN

4.1 Syftet med avfallsplanering

Avfallsplanen utgör en bra grund för den enskilda kommunens arbete med att bidra till att de nationella och avfallsrelaterade miljökvalitetsmålen uppnås. Den tydliggör kommunens ambitioner på avfallsområdet och kan även utgöra ett viktigt strategiskt styrinstrument.

Kommunens syfte med att upprätta eller revidera en avfallsplan är:

- Att uppfylla de krav som ställs i Naturvårdsverkets föreskrifter.
- Att ge ansvariga politiker en helhetsbild över avfallshanteringen i kommunen med möjlighet att påverka utvecklingen av avfallshanteringen.
- Att informera och samråda med allmänhet och företag i kommunen om planerade förändringar i god tid innan de genomförs.
- Att effektivisera arbetet med att utveckla avfallshanteringen genom att med hjälp av avfallsplaneringsprocessen öka förutsättningarna för att olika delar i kommunens organisation och kommunens olika styrmedel för avfallshantering strävar i samma riktning.

För att arbetet ska upplevas som meningsfullt är det bland annat viktigt att representanter från fler delar av kommunen än renhållningen engageras i arbetet. På detta sätt minskar risken för att avfallsplanen i kommunen betraktas som avfallsorganisationens verksamhetsplan utan i stället ses som hela kommunens strategiska styrdokument i avfallsfrågor.

4.2 Allmänt om processen

En väl genomarbetad avfallsplan förutsätter ett aktivt deltagande från olika kommunala funktioner samt en dialog med externa aktörer. Det senare understryks av att kommunen har ansvar för att planera för allt avfall, inte enbart det avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar.

Diskussion om mål, strategier och åtgärder är centralt i processen och bör pågå under hela arbetet med avfallsplanen. Det bör även processen för miljöbedömning göra. Diskussionerna bör föras på ett övergripande och strategiskt plan med målsättningen att avfallsplaneringen ska bidra till en långsiktigt hållbar avfallshantering i enlighet med samhällets mål och regler. Avfallsplaneringen kan med fördel integreras i kommunens övriga strategiarbete och kopplas till budgetarbetet.

Kontinuerlig uppföljning och uppdatering är avgörande för att avfallsplanen ska kunna utgöra ett levande dokument som leder fram mot uppsatta mål. Det gäller att förutom att förankra avfallsplanen under processen, även skapa förståelse för dess frågor.

5 ÖVERGRIPANDE MILJÖKVALITETSMÅL

Avfall har genom åren omväxlande betraktats som en resurs respektive ett miljöproblem. Idag utvecklas mål, strategier och styrmedel på avfallsområdet både genom nationellt arbete och EU-direktiv. Den tematiska strategin om avfall från år 2005 är ett exempel på måldokument som tagits fram inom EU. En av målsättningarna med den tematiska strategin är att minska det avfall som deponeras och öka och förbättra återvinningen av avfall.

Sveriges första nationella strategi för hållbar utveckling kom år 2002. Den första revideringen gjordes år 2004 utifrån åtagandena från världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg 2002 och synpunkter från en webbkonsultation tidigare det året. "Strategiska utmaningar" från mars 2006 är en vidareutveckling av den svenska strategin för hållbar utveckling.

I Sverige har vi satt upp kvalitetsmål för hur vi vill att framtidens miljö ska se ut. Målen är beslutade av Riksdagen och syftar till att de stora miljöproblemen i Sverige ska vara lösta till år 2020.

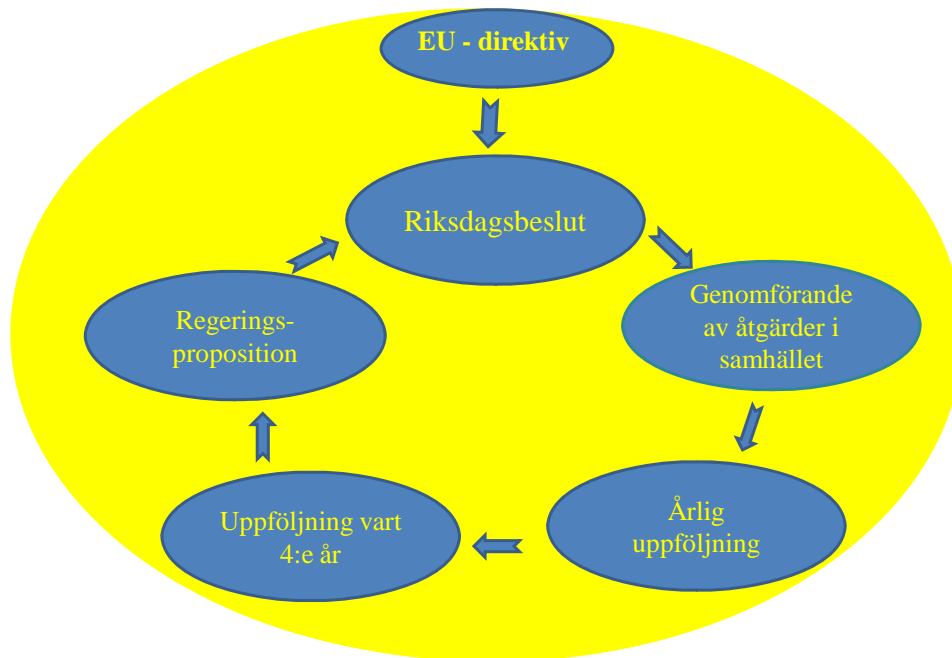
Miljökvalitetsmålen målsättning är att:

- Främja människors hälsa.
- Värna den biologiska mångfalden och naturmiljön.
- Ta till vara kulturmiljön och de kulturhistoriska värdena.
- Bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga.
- Trygga en god hushållning med naturresurserna.

Sveriges 16 miljökvalitetsmål beskriver det tillstånd för miljön som är hållbar på lång sikt. De är ett löfte till framtida generationer om frisk luft, hälsosamma livsmiljöer och rika naturupplevelser.

Arbetet för att nå målen följer en fast struktur med regelbunden uppföljning, utvärdering och förslag till förändringar. Utvärderingarna ger viktig information om läget för Sveriges miljö och anger vilka åtgärder och prioriteringar som krävs för att miljötilståndet ska förbättras.

Miljömålsprocessen

Målen har nu använts som riktmärken för miljöarbetet i 10 år. Även om utvecklingen i många fall går åt rätt håll återstår stora utmaningar: mer än hälften av målen bedöms inte kunna nås till år 2020 även om ytterligare åtgärder sätts in. Fler behöver göra mer om barn och ungdomar ska få uppleva den miljö kvalitet som målen avser. Miljömålen är inte lagstadgade men anger inte desto mindre riktningen för hela samhällets arbete för en bra miljö.

5.1 Internationella miljö kvalitetsmål

Inom EU finns en strategi för avfall som innebär att medlemsländerna bör minska mängden avfall och stimulera ren teknologi, återanvända och återvinna samt förbättra slutligt omhändertagande. Vidare sägs att medlemsländerna bör sträva efter att åstadkomma säker transport av farligt avfall och påskynda återställningen av förorenade områden. Med återvinning avses även avfallsförbränning som innebär att den utvunna energin utnyttjas för bland annat fjärrvärme- och elproduktion. Materialåtervinning skall prioriteras framför energiutvinning om det är miljömässigt motiverat. Deponering är den metod som används när inga andra behandlingsalternativ är lämpliga. I EU:s avfallsstrategi anges också att medlemsländerna bör vara självförsörjande med avfallsanläggningar.

Med syfte att EU-länderna skall ha gemensamma tekniska/miljömässiga krav och lika konkurrensförutsättningar har ett antal direktiv och förordningar som rör avfall upprättats.

5.2 Nationella miljö kvalitetsmål

Riksdagen antog 1999 femton nationella miljö kvalitetsmål. I dag har Sverige mål för miljö kvaliteten inom sexton olika områden, dessutom pågår arbete med de målövergri-

Avfallsplan

Kinda kommun

pande frågorna kulturmiljö, hälsa och fysisk planering och hushållning. Målen ska nås till år 2020 – inom en generation från att de beslutades (år 2050 när det gäller klimatmålet).

Målen beskriver de kvaliteter som vår miljö och våra gemensamma natur- och kulturre-surser måste ha för att vara ekologiskt hållbara på lång sikt. Det övergripande målet är att vi skall lämna över ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta. Följande fyra av de sexton miljömålen är av särskild betydelse för avfallshanter-ing; *giftfri miljö, god bebyggd miljö, grundvatten av god kvalitet samt begränsad kli-matpåverkan*.

Efter att miljö kvalitetsmålen antogs har arbete pågått för att identifiera delmål och stra-tegier för att nå målen inom en generation. Totalt finns cirka 70 delmål kopplade till de sexton miljö kvalitetsmålen.

I maj 2003 lämnade regeringen propositionen ”Ett samhälle med giftfria och resurssnåla kretslopp” till riksdagen. Regeringen ansåg att den tidigare inriktningen på avfallspoliti-ken bör fortsätta och utvecklas enligt den inom EU beslutade avfallshierarkin. Avfalls-hanteringens skall inte ses bara som en resursfråga det vill säga tydliggöras inte bara som ett miljöproblem utan också som en del i samhällets infrastruktur. Ambitionen är att både mängden avfall och dess farlighet skall minska. Regeringen föreslog också nya delmål under miljö kvalitetsmålet *God bebyggd miljö*.

Följande nationella miljömål rör avfallsområdet:

- Deponerat avfall exklusive gruvavfall skall minska med minst 50 procent till år 2005 räknat från 1994 års nivå.
- Senast år 2010 skall minst 50 procent av hushållsavfallet återvinnas genom ma-terialåtervinning, inklusive biologisk behandling.
- Senast år 2010 skall minst 35 procent av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser källsor-terat matavfall till såväl hemkompostering som central behandling.
- Senast år 2010 skall matavfall och därmed jämförligt avfall från livsmedelsindu-strier med mera återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser sådant av-fall som förekommer utan att vara blandat med annat avfall och är av en sådan kvalitet att det är lämpligt att efter behandling återföra till växtodling.
- Senast år 2015 skall minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark.

5.3 Regionala miljömål

Regeringen gav år 1999 landets länsstyrelser i uppdrag att anpassa, precisera och konkretisera de nationella miljö kvalitetsmålen till regional nivå. Länsstyrelserna skulle arbeta för att miljömålen ska få genomslag i länet och följa upp hur utvecklingen går. Målen har en betydande roll som motor och samordnande kraft i det regionala arbetet, och ska också ge kommunerna underlag och stöd när det gäller lokala mål och handlingsprogram.

År 2000 inbjöd Länsstyrelsen i Östergötland företrädare för näringsliv, kommuner och intresseorganisationer att delta i arbetet med regionala miljömål. Framtagna förslag till miljömål remissbehandlades under 2002. Med utgångspunkt från de nationella miljö kvalitetsmålen och miljö situationen i Östergötland har cirka 65 regionala miljömål i form av regionala delmål formulerats. Länsstyrelsens styrelse beslutade den 9 maj 2003 att anta det nya miljömålsprogrammet för Östergötlands län. Programmet ger riktlinjer för länets miljöarbete fram till år 2010. Alla typer av målstyrt arbete förutsätter återkommande revideringar av uppsatta mål. Redan när de regionala delmålen antogs, föreslogs att målen ska revideras när kunskapen om länets miljöförhållanden fördjupats. Länsstyrelsen har också fått ett uppdrag från Miljömålsrådet att anpassa de regionala miljömålen till de reviderade nationella miljömål som beslutades i november 2005. Syftet med den regionala revideringen som togs i beslut 2007-05-04 har varit att justera och förtydliga miljömålen, inte att störa den sedan tidigare breda förankringen i länet.

Avfall behandlas bland annat under målet god bebyggd miljö. År 2005 skulle mängden avfall som deponeras ha minskat med 60 procent jämfört med 1994 års nivå, från 160 000 ton till 64 000 ton, samtidigt som insamlingsgraden för avfall med producentansvar skulle ha ökat jämfört med år 2000. På grund av bland annat regionala behandlingsmöjligheter har detta delmål preciserats och skärpts av länsstyrelsen i förhållande till det nationella målet som beslutats av riksdagen. I miljömålsprogrammet har länsstyrelsen angett följande åtgärder för att nå målet:

- Kommunerna och renhållningsföretagen behöver ta fram ett handlingsprogram och genomföra informationskampanjer för att öka enskilda hushålls och mindre företags kunskap om hantering och miljöpåverkan av farligt avfall.
- Enskilda hushåll behöver utöka källsorteringen av såväl avfall som omfattas av producentansvar som farligt avfall och resterande brännbart respektive icke brännbart avfall.
- Industrier och byggföretag behöver förbättra källsorteringen av sitt avfall.
- Näringslivet behöver utveckla sitt system med högre tillgänglighet och kvalitet för insamling av producentansvarsmaterialen.
- Kommunerna behöver använda avfallsavgiften för att stimulera alternativen till deponering av avfall.
- Kommunerna behöver i samverkan med Länsstyrelsen bedriva ett utvecklingsarbete för att finna kretsloppsanpassade lösningar för näringsämnen i slam från de kommunala reningsverken.

Dessa åtgärder ser länsstyrelsen som ett urval av viktiga och realistiskt sett genomförbara åtgärder som behöver genomföras för att miljömålen skall kunna nås inom en tioårs-

period.

5.4 Lokala avfallsmål

Allt fler kommuner anpassar de nationella och regionala miljö kvalitetsmålen till de lokala förutsättningarna och låter avfallshandlingens miljö mål vägleda den kommunala politiken för hållbar utveckling. Som ansvariga för fysisk planering av mark, vatten och bebyggd miljö har kommunerna stora möjligheter att styra utvecklingen. Kommunerna är också ansvariga för andra verksamheter med betydelse för miljö kvalitetsmålen. De utövar tillsyn av till exempel kemiska produkter enligt miljöbalken och beviljar tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och för viss typ av miljöfarlig verksamhet.

De mål för avfallshandling som Kinda kommun har valt att driva inom kommunen under perioden 2010 – 2020 överensstämmer i stor utsträckning med de mål som grannkommunerna i närområdet har för sin avfallshandling. Motiveringen till att Kinda kommun antar liknande mål för avfallshandling som grannkommunerna är att större delen av det avfall som inte deponeras på Adlerskogs avfallsanläggning transporteras till någon förbränningsanläggning utanför kommunen (för närvarande Gärstadsverket i Linköping) och behandlas vidare enligt de avfallsmål som har fastslagits i där gällande avfallsplan. Kinda kommuns avfallsmål går också i linje med de övergripande regionala, nationella och internationella miljö kvalitetsmålen för avfallshandling.

5.5 Sveriges miljö kvalitetsmål – läget i korthet

Följande fyra av de sexton miljö kvalitetsmålen är av särskild betydelse för avfallshandling och vars måluppfyllelse i korthet är:

- **Giftfri miljö.** Miljö mÅlsrådets bedömning är att målet är mycket svårt eller inte möjligt att nå till 2020 även om ytterligare åtgärder sätts in. Långlivade ämnen kommer att finnas kvar i miljön efter år 2020. Problemen med den diffusa spridningen av farliga ämnen från varor och byggnader är mycket svårlösta. Det går inte att se någon tydlig utvecklingsriktning för tillståndet i miljön. Att planera utifrån kretsloppsprincipen är angelägen för länet. Vi behöver minska användningen av produkter som är skadliga för miljön och hälsan. Att marken är fri från föroreningar och att samhällsutvecklingen är kretsloppsanpassad och resurssnål är en förutsättning för att vi ska nå målet.

Inom Kinda kommun har en första större sanering av markföroreningar, med statliga bidrag, genomförts under år 2008. Det krävs att miljö- och hälsokraven ökar vid fysisk planering och byggproduktion. För att giftfri miljö ska kunna nås räcker det inte med nationella åtgärder; det krävs förändringar inom EU och internationellt.

- **God bebyggd miljö.** Miljö mÅlsrådets bedömning är att målet är mycket svårt eller inte möjligt att nå till år 2020 även om ytterligare åtgärder sätts in. Det går inte att se någon tydlig utvecklingsriktning för tillståndet i miljön. En grov bedömning är dock att miljö kvalitetsmålet skulle kunna nås till år 2050, om ytterligare kraftfulla åtgärder sätts in.

Vad avser Östergötlands måluppfyllelse, av god bebyggd miljö, så är det ett delmål ”*minskning av avfallsmängder – resurser tas till vara* ” som är uppnått.

Det beror i huvudsak på lagstiftning och att det finns ett producentansvar. Det beror även på att många frivilligt lämnar in sitt avfall.

I Kinda uppfylldes tidigt det regionala delmålet genom tillvaratagande av uppkomna avfallsmängder, minskande avfallsmängder och minskad mängd utsorterat avfall som måste gå till deponi.

Enligt det nationella miljömålet skall senast år 2015 minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark. Detta har ännu inte kunnat genomföras i någon större omfattning på grund av att avloppsslam kan innehålla för livsmedelproduktion skadliga ämnen och substanser. Organisationer inom jordbruksrörelsen har därför ännu inte accepterat avloppsslam, ur ett livsmedelperspektiv, som en positiv fosforgiva. Avloppsslam från Kinda används framför allt i samband med sluttäckning av avfallsdeponier.

- **Grundvatten av god kvalitet.** Miljömålsrådets bedömning är att målet är möjligt att nå till år 2020 om ytterligare åtgärder sätts in. Det går inte att se någon tydlig utvecklingsriktning för tillståndet i miljön. För att nå miljökvalitetsmålet är det viktigt att anpassningsplaner för deponier är gjorda och att anpassning, enligt gällande regelverk, av befintliga och nya avfallsdeponier verkställs så att grundvattnet kan skyddas från föroreningar i deponiernas lakvatten.

I Kinda kommun, vid Adlerskogs avfallsanläggning med tillhörande avfallsdeponi, är de geologiska förutsättningarna goda för att minimera risken för föroreningar från deponins lakvatten. Adlerskogs avfallsanläggning ligger även i ett utströmningsområde vilket ytterligare minimerar risken för förorening av grundvattnet.

- **Begränsad klimatpåverkan.** Miljömålsrådets bedömning är att målet är mycket svårt eller inte möjligt att nå till 2050. Utvecklingsriktningen för tillståndet i miljön är negativ. För Östergötlands del är trenden positiv gällande delmålet för minskade utsläpp av växthusgaser. Den regionala trenden för delmålet gällande minskad förbrukning av el och fossila bränslen för uppvärmning är att det är möjligt att delmålet uppnås om ytterligare åtgärder sätts in. Fjärrvärmenätet fortsätter att byggas ut och fler och fler hushåll går över till bibränslebaserad fjärrvärme. För övriga regionala delmål, för begränsad klimatpåverkan, är det inte troligt att delmålen uppnås även om ytterligare åtgärder sätts in.

5.6 Agenda 21

Agenda 21 är ett handlingsprogram som antogs av cirka 200 av världens stater vid FN:s stora miljö- och utvecklingskonferens UNCED i Rio de Janeiro 1992. Begreppet "Agenda 21" betyder "dagordning för det 21:a århundradet". Programmet omfattar 40 kapitel och riktar sig till samhällets alla sektorer, grupper och individer att arbeta för en hållbar utveckling.

Begreppet "hållbar utveckling" definierades första gången av Bruntland-kommissionen 1987 på följande sätt: "En hållbar utveckling kan definieras som en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov".

Avfallsplan

Kinda kommun

I avsnittet om avfall anges visionen: *”Avfallshanteringen ska karakteriseras av återanvändning och återvinning. Vi ska inte producera avfall som måste deponeras.”* Ett antal förslag till åtgärder inom avfallsområdet som kan göras idag finns även med i avfallsplanen.

6 AVFALLSMÅL OCH HANDLINGSPLAN FÖR KINDA KOMMUN

De följande målen i avfallsplanen ger uttryck för en kommunal tillämpning av EU:s avfallsstrategi, nationella och regionala miljömål samt kretsloppspropositionens ambitioner att skapa ett samhälle med giftfria och resurssnåla kretslopp. Vidare återspeglas i målen och handlingsplanen åtgärder som är en del i verksamheten och de förbättringsmöjligheter som kan och bör genomföras inom ramen för nuvarande regelsystem.

Målen för den kommunala avfallshanteringen består av övergripande inriktningsmål. De övergripande målen bryts ner i konkreta och om möjligt mätbara och tidsatta inriktningsmål i budget (se vidare bilaga 2). Måluppföljning sker i bokslut, nyckeltal och miljörapport för Adlerskogs avfallsanläggning. Farligt avfall är prioriterat och det kommer även från miljö-, bygg- och räddningsnämnden att finnas en kommunal tillsynsplan.

Vilka områden och vilket avfall som kommunen kan/bör sätta mål för är en viktig fråga. Grundläggande är att kommunen har ansvar för att planera för allt avfall, alltså inte enbart det avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehåll i en avfallsplan, ska planen för avfall som kommunen ansvarar för, innehålla mål för insamling och behandling av avfallet. Den ska också ange mål för hur avfallets mängd och farlighet kan minskas. Kommunen ska även ha rådighet över målen. Med rådighet avses här möjlighet att påverka måluppfyllelsen genom att målen avser avfall som kommunen ansvarar för och/eller att det finns åtgärder som kommunen kan vidta för att bidra till att målen nås.

Kommunen saknar generellt rådighet över många avfallsslag genom att dessa inte omfattas av kommunalt renhållningsansvar. Sådana avfallsslag är till exempel industriavfall och avfall som omfattas av producentansvar. Genom dialog med olika aktörer har kommunen ändå möjlighet att påverka mängd och hantering av dessa avfallsslag. Åtgärder som kan bli aktuella avseende avfall som inte omfattas av kommunalt renhållningsansvar kan till exempel röra förbättrad tillsyn, utökad rådgivning, och stöd till företag i deras miljöarbete i avfallsrelaterade frågor. Inom områden som kommunen inte har ansvar för är det viktigt att ge uttryck för kommunens ambition.

Kommunen saknar också i praktiken rådighet över uppkomsten av avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar och som uppkommer i hushåll och andra verksamheter utanför kommunens egen organisation. Även här kan de styrmedel som kommunen har till sitt förfogande användas för att påverka utvecklingen i önskad riktning. Taxor och information är exempel på sådana viktiga styrmedel.

Handlingsplanen ger exempel på konkreta åtgärder som redan har eller kommer att startas upp inom respektive målområde. Vissa åtgärder kommer igen inom flera målområden. Planens genomförande kommer att bli beroende av medverkan från flera aktörer än kommunen. För vissa åtgärder kommer kommunen att få kostnadsansvar. För vissa andra åtgärder får kostnadsansvar preciseras närmare i dialog med medverkande aktörer.

Prioritering av mål och åtgärder bör göras med utgångspunkt från de kriterier som bedöms vara av störst betydelse. Dessa kan vara:

Avfallsplan

Kinda kommun

- Miljönytta
- Nationella och regionala prioriteringar
- Ekonomi
- Pedagogiskt värde (inklusive kunskapsspridning)
- Genomförbarhet.

6.1 Kinda kommuns vision och planerade avfallsförändringar

Vision

En vision för avfallsarbetet i Kinda kommun har tagits fram. Visionen pekar på avfallshandlingens tre viktigaste aspekter. Kinda kommuns vision för avfallsarbetet är:

Kinda kommun ska i sitt avfallsarbete verka för minskade avfallsmängder, ökad återanvändning/återvinning, minskade deponimängder, ett miljöriktigt och säkert omhändertagande av uppkommet avfall, samt god service till kommunens invånare.

Planerade avfallsförändringar

De för närvarande planerade avfallsförändringarna är:

- Nyteckning av abonnemang för säckhantering upphör.
- Övergång från säck till plastkärl genomförs i hela kommunen under planeringsperioden 2010 – 2015.
- Rismottagningsstation införs i tätorten Kisa liknande befintliga i tätorterna Rimforsa och Horn.
- Bemannad insamling av grovavfall prioriteras istället för nuvarande obemannade system.
- Obemannade insamlingar av grovavfall avvecklas.
- System för återanvändning prioriteras för att minska avfallsmängder och förbrukning av ändliga resurser.
- Möjligheten till mottagning av farligt avfall vid kommunförrådet i Kisa bör upphöra.
- Logistiken för Adlerskogs återvinningscentral förbättras genom att separera tung fordonstrafik från personbilar och införa bättre logistiksystem för återvinningsstation och storcontainerhantering.
- Avfallssektorns energieffektivisering prioriteras.

6.2 Mål 1

Alla som bor och verkar i kommunen skall ha god kännedom om avfallshanteringen och dess betydelse för hållbar utveckling.

- Kommunen bör genomföra informationsinsatser för att minska införsel till kommunen av produkter och förpackningar som innehåller farliga ämnen och genererar avfall som inte lätt går att källsortera utifrån gällande avfallsstrategier.
- Kommunen bör genomföra informationsinsatser för att minska användningen av kemiska produkter med hälso- och miljöfarliga ämnen.
- Kommunen bör genomföra informationsinsatser för att öka källsortering och öka återanvändning av produkter och material innan avfall uppstår för materialåtervinning eller energiutvinning.
- Kommunen bör genomföra informationsinsatser med hjälp av besök från Kinda kommuns avfallsansvarige i samband med möten med allmänheten i form av medborgarträffar med mera, hemsida och informationsblad. Vidare bör kommunens avfallsansvarige aktivt öka kontakten och informationsspridningen till näringslivets verksamhetsutövare.
- Kommunen bör ta fram begripligt och lättläst informationsmaterial och broschyrer.

6.3 Mål 2

Allt farligt avfall (FA) skall sorteras ut och styras till rätt slutbehandling.

- Kommunen bör fortlöpande verka för och utbilda personal i miljöanpassad upphandling inom den kommunala sektorn.
- Kommunen bör vid all offentlig upphandling ställa krav på att inköpta varor så långt som möjligt är fria från hälso- och miljöfarliga ämnen.
- Kommunen bör inventera företag som hanterar särskilt farliga ämnen för att få en bättre uppfattning om vilka ämnen som används och i vilka mängder.
- Kommunen bör fortlöpande verka för ökad kunskap till miljöanpassad upphandling inom näringslivet.
- Kommunen bör genomföra informationskampanjer för att öka hushållens och näringslivets kunskap om hantering av farligt avfall.
- Kommunen bör i samband med torgdagar och liknande evenemang genomföra informationsinsatser samt samla in lämpliga fraktioner av farligt avfall.
- Kommunen bör ställa krav på näringslivets verksamhetsutövare att farligt avfall ska sorteras, förvaras, och insamlas, på ett från miljö- och hälsoskyddssynpunkt godtagbart sätt.
- Kommunen bör öka informationen och verka för möjligheterna för privatpersoner att lämna farligt avfall.
- Kommunen bör verka för att hämtning av farligt avfall på landsbygden ökar.

6.4 Mål 3

Andelen avfall till återanvändning, materialåtervinning och energiutvinning skall kontinuerligt öka. Materialåtervinning skall prioriteras framför energiutvinning när det vid en helhetsbedömning är miljömässigt motiverat. Deponering skall användas som sista alternativ och efterhand minska.

- Kommunen bör informera verksamhetsutövare inom näringslivet och allmänheten om gällande avfallsplan och avfallsstrategi.
- Kommunen bör informera om och anslå vilka möjligheter och organisationer som finns för ökad återanvändning inom kommunen.
- Kommunen bör årligen följa upp mängden förpackningsmaterial och kontinuerligt arbeta för att öka återvinningen.
- Kommunen bör verka för att insamlingssystem med producentansvar blir lättillgängliga och utformade på ett för avfallslämnare bra sätt.

6.5 Mål 4

Utvinningen av energi och näringsämnen ur biologiskt avfall, inklusive matavfall, skall öka genom rötning alternativt annan behandlingsmetod, där sådan kvalitet kan nås att näringsämnen kan återföras till kretsloppet.

- Kommunen bör inventera mängder och typ av biologiskt avfall inom den kommunala verksamheten och näringslivet, samt utreda möjligheten att på ett kostnadseffektivt sätt sortera ut biologiskt avfall för rötning alternativt annat omhändertagande som främjar en ekologisk hållbar utveckling.
- Kommunen bör arbeta för att återföra slam i kretsloppet genom att upprätthålla god slamkvalité och efterleva lagstiftningskrav för slamkvalité.
- Kommunen bör arbeta för att matavfall som uppstår tas om hand och biologiskt behandlas för utvinning av energi.

6.6 Mål 5

Avfallshanteringen skall vara miljö- och kostnadseffektiv.

- Kommunen bör arbeta för att kostnadsoptimera avfallshanteringen samtidigt som hanteringen bedrivs miljöeffektivt.
- Kommunen bör arbeta för att minimera transportarbetet vid all avfallshantering inom näringslivet och den kommunala verksamheten.
- Kommunen bör arbeta för att jämförelsetal (avfall webb) blir ett kraftfullt verktyg för uppföljning och jämförelser på nationell nivå.

6.7 Mål 6

Alla som hanterar avfall skall ha en god och säker arbetsmiljö.

- Kommunen bör arbeta för att kontinuerligt optimera befintliga återvinningscentraler/stationer (storcontainersystem, sorteringsanläggning, avfallsramp) och om behov uppstår utreda och verkställa förändringar så att kommuninvånarnas behov av avfallshantering tillgodoses på ett kostnadseffektivt sätt utifrån gällande regelverk.
- Vid val av avfallssystem och utrustning ska kommunen ta hänsyn till alla inblandade berörda parter arbetsmiljö.
- Kommunen bör tillse att hämtningsförhållandena anpassas så att de uppfyller en god arbetsmiljö.
- Kommunen bör arbeta, genom en dialog med avfallsentreprenörerna, för att öka rapporteringen av arbetsmiljömässiga förhållanden vid slamhämtning och övrig hantering av avfall.
- I nya områden och vid ombyggnader bör avfallshanteringen riktas särskild uppmärksamhet så att arbetsmiljön säkerställs.
- System för restaurang- och storköksavfall bör utformas så att källsortering optimeras och god arbetsmiljö skapas för verksamhetsutövare och personal för hämtning av olika fraktioner av avfall.
- Kommunen bör tillse att återvinningsstationer/centraler utformas med en bra tillgänglighet och säker och trygg miljö.

6.8 Mål 7

Resurser för avfallsbehandling skall säkerställas i kommunen.

- Adlerskogs avfallsanläggning bör utvecklas och optimeras för att möta gällande och nya formella krav.
- Kommunen bör säkerställa och utveckla verksamheten vid Adlerskogs avfallsanläggning för omhändertagande av avfall från kommunens invånare och verksamhetsutövare.

6.9 Mål 8

Avfallsbaserade anläggningsmaterial skall i ökad utsträckning ersätta naturmaterial där det är miljömässigt acceptabelt och säkert.

- Vid anläggningsarbeten bör restprodukter från verksamhetsutövare inom kommunen, alternativt i närområdet, användas där det är miljömässigt acceptabelt och säkert.
- Kommunen bör tillse att återanvändning alternativt återvinning sker av utbytta konstruktionsmaterial som till exempel asfalt och betong.

Avfallsplan

Kinda kommun

- Vid anläggningsarbeten bör inte ändliga naturresurser användas där det är konstruktions- och miljömässigt acceptabelt att använda återvunna material.

6.10 Mål 9

Avfallssektorns energieffektivisering bör öka genom att det totala transportarbetet ska minska för avfallshanteringen.

- Kommunen bör verka för att kommunens personal och enskilda medborgare ökar kunskapen om sparsam körning (ecodriving) samt ökar miljöprestandan i fordonsparken.
- Kommunen bör sträva efter, vid införande och förändring av insamlingssystem att energifrågorna blir föremål för bedömning.

7 UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING

7.1 Nationell uppföljning

Avfallshanteringens miljömål följs upp varje år. För att bedöma om miljöarbetet går i rätt riktning används ett antal indikatorer som speglar utvecklingen för de olika miljö-kvalitetsmålen och deras delmål. Indikatorerna bygger på regelbundna provtagningar, enkäter, och andra studier om tillståndet i miljön.

Vart fjärde år görs en större utvärdering av miljömålsarbetet. Med hjälp av centrala myndigheter, länsstyrelser och olika organisationer tar Miljömålsrådet då fram förslag på nya eller reviderade delmål och åtgärder för att nå uppsatta mål. Miljömålsrådet har utsetts av regeringen och består av företrädare för centrala myndigheter och länsstyrelser. Representanter för kommuner, organisationer, och näringsliv är knutna till rådet som experter. Rådet samordnar arbetet med att nå miljö-kvalitetsmålen, följer upp hur utvecklingen mot målen går och rapporterar till regeringen. Förslagen lämnas till regeringen och bildar underlag för beslut inom olika politiska områden. Alla förslag till nya och förändrade delmål beslutas av riksdagen.

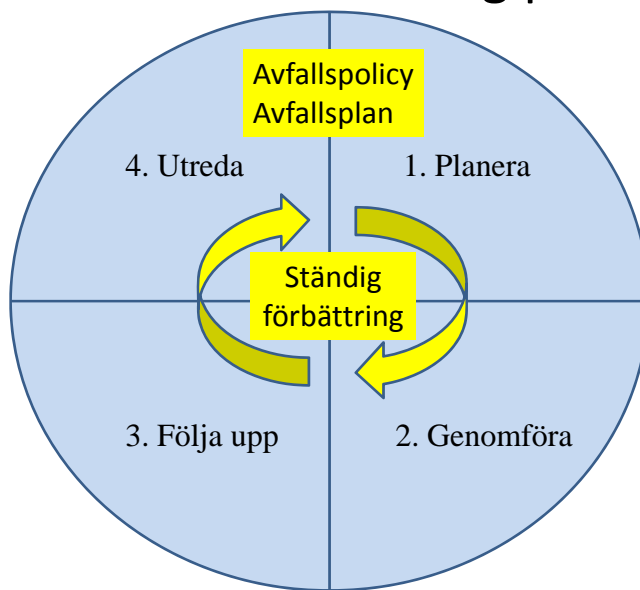
7.2 Kommunal uppföljning av avfallsmål

I uppföljningsarbetet, liksom i det övriga avfallsplanarbetet, bör såväl representanter från olika delar av kommunen som olika intressentgrupper vara delaktiga. Avfallsplanen kommer därmed bli ett levande dokument och avfallsplanarbetet blir en kontinuerlig process med regelbunden uppföljning inför den årliga budgetprocessen.

Ett sätt att göra avfallsplanen till ett aktivt verktyg för kommunen i arbetet med att anpassa avfallshanteringens i riktning mot ekologisk hållbarhet och till nya lagar och regler är att arbeta med uppföljning och – vid behov – uppdatering av avfallsplanen inklusive mål och åtgärder på ett liknande sätt som i ett miljöledningssystem. I arbetet med uppföljning av avfallsplanen bör även andra styrdokument beaktas.

En modell för kontinuerlig process, exempel från miljöledningssystem, redovisas i nedanstående figur.

Modell för kontinuerlig process

Kinda kommuns avfallsplans aktiviteter, och en utvärdering av hur åtgärderna verkat i riktning för att uppnå målen, kommer att avrapporteras till kommunledning en gång per år i bokslut, nyckeltal samt miljörapport för Adlerskogs avfallsanläggning. Redovisningen kan innebära att kommunledningen beslutar om val av andra åtgärder eller annan inriktning för fortsatta insatser.

Om uppföljningen, inklusive kommunikationen med allmänheten och olika aktörer, inte föranleder ändringar i avfallsplanen behöver denna inte beslutas på nytt i kommunfullmäktige. Istället kan kommunen fortsätta att arbeta efter den beslutade avfallsplanen med ledning av resultatet av genomförd uppföljning, tills det blir aktuellt att revidera avfallsplanen. Om uppföljningen leder till att mindre ändringar behöver göras i planen får dessa enligt bestämmelserna i lagstiftningen beslutas av ansvarig nämnd medan större ändringar ska beslutas av kommunfullmäktige.

7.3 Kinda kommuns miljötrender för avfall och återvinning

Följande miljötrender för avfall och återvinning är hämtade ur kommunens miljöredovisning för år 2008.

Negativ trend

Ingen tydlig trend med risk för försämring.

Positiv trend

<i>Avfall och återvinning</i>	
<i>Mängd hushållsavfall</i>	
<i>Förbränt och deponerat avfall</i>	
<i>Återvunnet hushållsavfall</i>	
<i>Mängd insamlat elektronikavfall</i>	
<i>Mängd återvunnet skrot</i>	
<i>Mängd återvunnet träbränsle</i>	
<i>Omhändertagen mängd farligt avfall</i>	

För mer utförliga trender och förändringar över tiden om miljötillståndet i kommunen hänvisas till Kinda kommuns miljöredovisning för respektive år.

8 NUVARANDE AVFALLSHANTERING

8.1 Organisation inom Kinda kommuns avfallshantering

8.2 Vem gör vad?

Alla ansvarar på något sätt för att avfallshanteringen i Sverige fungerar väl:

- Kommuner och andra myndigheter
- Producenter
- Hushåll
- Fastighetsägare
- Andra "avfallsproducenter"

8.2.1 Myndigheter

Kommunerna ansvarar för att hushållsavfallet transporteras till en behandlingsanläggning för återvinning eller bortskaffande, deponering. Det gäller avfall från hushåll men också liknande avfall från exempelvis restauranger, butiker, kontor etcetera. Hämtning sker normalt vid fastighetsgräns. I de fall hämtningsväg till fastigheten inte är farbar sker hämtning i fastighetens närhet som ligger inom rimligt gångavstånd för fastighetsägaren. Praxis på gångavstånd inom tätbebyggt område är cirka 75 meter, på landsbygden cirka 500 meter. I varje enskilt fall görs en bedömning att gällande hämtningsvägar är farbara.

Avfallsplan

Kinda kommun

Kommunerna har också ansvar för att hushållsavfallet tas om hand på ett miljömässigt riktigt sätt.

Kommunen ska informera invånarna om hur de ska hantera förpackningar och tidningar och miljönyttan med att återvinna dessa material.

Varje kommun ska ha en renhållningsordning med avfallsplan och lokala föreskrifter för avfallshantering inom kommunen. Avfallsplanen ska bland annat innehålla uppgifter om kommunens åtgärder för att minska avfallsets mängd och farlighet. En kommunal avfallsplan ska också innehålla uppgifter om åtgärder för att förebygga att förpackningsavfall uppstår och åtgärder för att främja återanvändning av förpackningar.

Lokala föreskrifter om avfallshantering och kommunens avfallsplan utgör tillsammans kommunens renhållningsordning. Beslut om föreskrifter och avfallsplan ska tas av kommunfullmäktige. Det är vanligt att beslut om föreskrifter och avfallsplan tas separat vid olika tidpunkter beroende på när respektive del revideras.

Bestämmelser om hur beslut om renhållningsordning inklusive avfallsplan ska gå till finns i 15 kap. 11 – 16 §§ miljöbalken och 10 – 11 §§ Avfallsförordningen. Här finns bland annat bestämmelser om samråd samt om utställning av avfallsplan under minst fyra veckor. Utställning av avfallsplanen ska kungöras.

Länsstyrelsernas roll i den kommunala avfallsplaneringen framgår av de lagstadgade skyldigheter myndigheten har enligt miljöbalken med följdlagstiftning. Det handlar framför allt om deltagande i samråd i olika skeden och tillhandahållande av underlag. När det gäller miljöbedömning av avfallsplaner framgår länsstyrelsens roll av 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbedömningar (MKB). Länsstyrelsens roll kan även framgå eller förtydligas i det årliga regleringsbrevet från Regeringen eller av egna regionala policydokument.

Tillhandahållande av planeringsunderlag till en kommunal avfallsplan alternativt miljökonsekvensbeskrivning kan till exempel vara regionala miljö- och utvecklingsprogram, inklusive miljömål, uppgifter om regionalt betydelsefulla avfallsanläggningar etcetera.

Länsstyrelsen har ett särskilt ansvar för att bevaka om genomförandet av en avfallsplan kan komma att medföra betydande miljöpåverkan i ett annat land. I sådana fall ska länsstyrelsen informera Naturvårdsverket, som i sin tur ansvarar för att informera den eller de berörda staterna enligt vad som framgår av Esbo-konventionen och 6 kap. 15 § miljöbalken.

För en avfallsplan finns behov av miljöbedömning om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. I samband med kommunens bedömning av betydande miljöpåverkan eller inte, ska bland annat länsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig i de fall som framgår av 6 § 1 stycket i MKB-förordningen. Om det bedöms att planens genomförande kan komma att medföra betydande miljöpåverkan ska kommunen samråda med bland annat länsstyrelsen innan kommunen bestämmer omfattningen och detaljeringsgraden för MKB:n. Länsstyrelsen ska inte avgöra frågan om betydande miljöpåverkan och inte heller godkänna MKB:n, utan det ska kommunen göra.

Avfallsplan

Kinda kommun

I samband med att förslag till avfallsplan och MKB görs tillgängliga för berörda kommuner, länsstyrelser och allmänhet genom remiss och utställning av förslaget ska länsstyrelsen yttra sig om avfallsplanen och miljökonsekvensbedömningen.

Naturvårdsverket är regeringens centrala miljömyndighet. Naturvårdsverkets mål är att minska miljöpåverkan från varornas hela livscykel, från råvara till avfall. De har ett särskilt ansvar att bevaka att avfallshanteringen är miljömässigt godtagbar och enkelt för konsumenterna. De ska också se till att regelverket och andra styrmedel fungerar effektivt.

Naturvårdsverket stöder andra aktörer i deras miljöarbete genom att:

- utveckla och förmedla kunskap
- formulera krav och ambitionsnivåer
- följa upp och utvärdera.

Miljödepartementet ansvarar för att samordna regeringens miljöpolitik och företräder också Sverige i miljöpolitiska sammanhang inom EU.

För att kunna skapa en ekologiskt god avfallshantering arbetar Miljödepartementet bland annat med att skapa en kraftfull kemikaliepolitik och heltäckande regler kring avfallshanteringen. En högt prioriterad fråga är också att följa upp arbetet med miljökvalitetsmålen för att nå regeringens 15 föreslagna miljökvalitetsmål.

Miljödepartementet står för utformningen av regeringens miljöpolitik i till exempel propositioner och vid internationellt samarbete. Det praktiska genomförandet av nationella beslut ligger hos de centrala myndigheterna, till exempel Naturvårdsverket, och kommunerna.

Myndigheterna är i princip självständiga i förhållande till departementen och har egna beslutsbefogenheter under de riktlinjer, lagar och förordningar som utfärdas av regeringen och riksdagen.

8.2.2 Producenter

Producenterna ansvarar för det avfall som omfattas av det lagreglerade producentansvaret. Ett sådant finns i dag för:

- returpapper som tidningar och andra trycksaker
- förpackningar
- elektriskt och elektroniskt avfall
- däck
- bilar
- batterier
- läkemedel

Producenterna ska se till att det finns lämpliga insamlingssystem och har också skyldighet att informera om sortering och insamling. Producenterna ska se till att avfallet återanvänds, materialåtervinns, energiutvinns eller tas om hand på något annat miljömässigt godtagbart sätt. Enligt avfallsförordningen har kommunen lagstadgad skyldighet att i samband med övrig avfallsinformation informera om producentansvaret.

Avfallsplan

Kinda kommun

Syftet med producentansvar är att få produkter som förbrukar minsta möjliga mängd naturresurser, de ska vara lätta att återvinna och inte innehålla miljöfarliga ämnen.

Producenterna har anförtrott organisationen och administrationen av producentansvaret till så kallade materialbolag eller servicebolag. Dessa är:

- För tidningar och förpackningar Förpacknings- och Tidningsinsamlingen, www.ftiab.se
- För glas finns dessutom Svensk Glasåtervinning, www.glasatervinning.se, och för tidningar Pressretur, www.pressretur.se. Dessa två bolag ingår i Förpacknings- och Tidningsinsamlingen.
- För träförpackningar, www.svensktra.se
- För däck Svensk Däckåtervinning, www.svdab.se
- För bilar bilindustriföreningen BIL Sweden, www.bilsweden.se
- För elektriska och elektroniska produkter El-Kretsen, www.el-kretsen.se

8.2.3 Fastighetsägare

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare har ansvar för att avfall som uppkommer inom fastigheten hanteras enligt gällande avfallsplan och föreskrifter. Ansvarig gentemot kommunen är innehavare av den fastighet där avfallet uppkommer. De som äger fastigheten ska alltså ordna ett system som möjliggör för hyresgästen att lämna ifrån sig avfall på ett funktionellt sätt. För bostadsrätter är det föreningen som ska ordna ett system som möjliggör för hyresgästerna att lämna ifrån sig avfall på ett ändamålsenligt sätt.

Med fastighetsinnehavare avses den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarbegreppet, har rätt att bruka eller nyttja en fastighet.

Fastighetsinnehavare är skyldig att i erforderlig omfattning informera den eller de som bor i eller är verksam i fastigheten om gällande regler för avfallshanteringen, samt annan kompletterande information som kommunen eller kommunstyrelsen meddelar.

8.2.4 Andra avfallsproducenter

Kommunerna ansvarar inte bara för hushållsavfall från privatpersoner utan också för liknande avfall från kontor, restauranger, skolor etc.

Den som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall, exempelvis industrier och företag i byggbranschen, ansvarar själva för att avfallet transporteras bort och omhändertas på ett miljömässigt riktigt sätt.

8.2.5 Hushåll

Hushållen, det vill säga alla invånare, har skyldighet att sortera ut returpapper, förpackningar, elavfall, batterier och grovsopor och lämna detta avfall till de insamlingssystem som finns. Det hushållsavfall som inte lämnas till producenternas insamlingssystem ska lämnas till kommunens insamling. Man får alltså inte utan tillstånd själv ta hand om sina sopor.

Avfallsplan

Kinda kommun

Hushållen har skyldighet att följa reglerna för avfallshanteringen i kommunen. Det gäller alla, oavsett om man bor i villa, bostadsrätt eller flerbostadshus.

8.3 Kommunal tillsyn

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden i Kinda kommun ansvarar för kommunens anmälan och tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Undantagen är Adlerskogs avfallsanläggning, Kindasågen Södra Timber AB, täktverksamhet vid Kinda Betong AB, Swedish Tissue AB samt reningsverken i Kisa och Rimforsa där Länsstyrelsen utövar tillsyn.

Tillsynen utförs i praktiken av inspektörer vid miljö- och byggkontoret. Nämnden har en skyldighet att se till att tillsynen bedrivs med tillräcklig kompetens samt ansvarar för att tillsynsarbetet planeras och följs upp.

8.4 Kinda kommuns regelverk för hushållsavfall

Regelverket för Kinda kommuns insamlingssystem för hushållsavfall regleras i föreskrifter om hantering av avfall och avfallsplan för Kinda kommun, antagen i kommunfullmäktige den 18 april 2011 (KF § 69). Avfallsföreskrifterna för Kinda kommun omfattar lokala föreskrifter för avfallshantering och en karta över hämtningsvägar inom kommunen daterad 2011-03-30.

Till avfallshanteringen hör även.

- Handlingsplan för avfallshanteringen (nedbrutna övergripande mål) i Kinda kommun.
- sophämtningsbehållare och hämtningsvägar.
- sorteringsföreskrifter.
- taxor och avgifter.
- kommunens information till fastighetsägare om Kinda kommuns allmänna avfallstjänster.

9 INSAMLING OCH BEHANDLING AV AVFALL INOM KINDA KOMMUN

RENHÅLLNING		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal abonnemang ⁽⁴⁾	st			5 675	5 729	5 756	5 726	5 774	5 810	5 811	5 890
Adlerskog Avfall IN	ton	7 751	7 561	7 555	7 172	6 245	7 129	7 936	7 459	18 922 ⁽⁵⁾	7 121
Adlerskog Avfall UT	ton	4 702	4 729	4 856	4 554	5 199	6 119	7 436	6 987	6 602	7 086
Återvinning av energi:	ton	4 055	3 898	4 121	3 700	3 872	3 898	4 002	4 152	4 095	3 891
varav hushållsavfall (uppskattat år 2000 – 2005)	ton	2 000	2 000	2 200	2 100	2 100	2 100	1 800	1 800	1 931	1 691
varav verksamhetsavfall (uppskattat år 2000 – 2005)	ton	1 600	1 600	1 600	1 300	1 500	1 500	2 000	2 145	2 164	2 200
varav grovsopor/ trädgårds- avfall (uppskattat)	ton	400	300	300	300	300	300	200	200	250	100
Träbränsle (flis):	ton	299	450	340	750	630	840	1 320	1 328	1 300	1 789
Särskilt omhändertagande Materialåtervinning:	ton	325	261	323	323	353	450	488	534	488	-
Kylmöbler ⁽²⁾	st	653	552	621	737	686	774	724	912	795	918
Elektronik ⁽¹⁾	ton	25	50	112	120	115	153	178	202	188	188
småbatterier	kg										750
skrot	ton	274	189	186	178	214	233	245	258	192	240
Resärmöbler, bombiner ⁽³⁾	ton						38	65	74	108	114
Särskilt omhändertagande Destruktion:											
Farligt avfall (totalt) ⁽⁷⁾	kg			23 960	27 350	35 390	490 900	49 390	73 680	73 300	90 700
varav farligt avfall från hus- håll	kg	20 991	22 195	12 476	10 635	29 661	12 718 ⁽²⁾	27 924	36 385	39 401	22 188
Latrinavfall	kg										2 200
Deponering:	ton	3 000	2 820	2 700	2 640	1 044	1 010	500	600	11 692	342
varav ej brännbart ⁽⁵⁾	ton	806	717	669	698	702	989	500	600	11 692	335
varav aska	ton	924	917	989	690	84	21	16	10	10	7
varav avloppsslam kom- munalt	ton	1 266	1 183	1 041	1 252	258	0	0	0	0	0
Återvinning:											
avloppsslam kommunalt ⁽⁶⁾	ton					583	1 014	1 057	880	742	924
Sortering av:											
avfall från ink container	m ³	3 700	2 250	1 620	850	900	1 136	1 000	1 166	1 350	791
grovsopor/trädgårdsavfall	m ³	4 000	3 000	3 000	3 000	2 500	1 000	1 700	1 380	1 420	1 320
grovsopor/trädgårdsavfall, sorterat vid insamling	m ³						540	700	820	1 040	1 100

⁽¹⁾ Klassificeringen ändrad 010701

⁽²⁾ Ingår i elavfallsmängden fr o m 2006

⁽³⁾ Bombiner, pappersrullar fr o m 2007

⁽⁴⁾ Antal renhållningstjänster fr o m 2008

⁽⁵⁾ Ingår icke farligt avfall från sanering Hackel (10 472 ton)

⁽⁶⁾ Slam till Econova, Norrköping

⁽⁷⁾ Under året stor andel vätskor till Rengärd från verksamhetsutövare inom kommunen.

9.1 Bygg- och rivningsavfall

Kommunen har inte ansvaret för avfall från företag, därmed saknas en heltäckande statistik för bygg- och rivningsavfall. Mängderna rivningsavfall varierar kraftigt med byggkonjunkturen. Kommunen har som strategi att bygg- och rivningsavfall som uppstår skall vara sorterat. Det avfall som inte är sorterat när det kommer till kommunens återvinningscentral, Adlerskog, sorteras.

9.2 Avfall från energiutvinning

Kommunen har inte någon energiutvinning i egen regi. Den årliga mängden askor från energiutvinning, som genereras från näringslivets verksamhetsutövare, cirka 670 ton levereras för närvarande till Econova i Norrköping. För närvarande använder Econova askan till täckning av avfallsanläggningars deponiområden, i avvaktan på vidareförädling av askan till jordförbättringsmedel alternativt skogsgödsling.

Aska från pelletsförbränning för närvärme vid Liljeholmens folkhögskola och Stiftelsen Kindahus fastigheter (cirka 10 ton per år) tas emot vid Adlerskogs avfallsanläggning och läggs upp på särskild yta inom deponiområdet. Askan kan komma att användas vid sluttäckning av avfallsanläggningens deponiområde.

9.3 Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten

Totala mängden avloppsslam från de kommunala avloppsreningsverken är för närvarande cirka 800 ton slam per år. Till de kommunala reningsverken som genererar avloppsslam är cirka 4 900 personer anslutna (Kisa cirka 4 000, Horn/Hycklinge cirka 800 och Björkfors cirka 100 stycken).

Slammet från Kisa reningsverk skickas för närvarande till Econova i Norrköping som använder slammet till deponitäckning. Vid Rimforsa reningsverk finns från år 2006 slamvassbäddar installerade. Slamvassbäddarna bedöms behöva tömmas en gång var tiende år. Restprodukten planerar Kinda kommun att leverera till jordbruket som gödning och jordförbättringsmedel. Slam från Björkfors och Horns reningsverk centrifugeras vid ett mellanlager och skickas till Econova i Norrköping som använder slammet till jordförbättringsmedel i täckningsmaterial för sluttäckning av deponier. Slam från Ydrefors reningsverk tillförs inkommande vattenfas vid Kisa reningsverk och kommer därmed med i slamhanteringen från Kisa reningsverk.

9.4 Avfall från urinsorterade toaletter, slamavskiljare och slutna tankar

Kommunens ambition är att den fraktion avfall från urinsorterade toaletter, slamavskiljare och slutna tankar, inklusive fosforbindande material i avloppsanläggningar som är lämpliga och godkända för ändamålet bör levereras till bönder för gödsling och jordförbättring.

9.5 Matavfall

Det nationella målet för matavfall är att före år 2010 bör mer än 35 procent av det matavfall som uppstår tas om hand och biologiskt behandlas för utvinning av energi (biogas) och återförande av restprodukterna i det ekologiska kretsloppet.

Nära hälften av landets kommuner har för närvarande (år 2009) system för insamling av källsorterat matavfall. Dessa kommuner motsvarar nästan hälften av Sveriges befolkning. De vanligaste insamlingssystemen är *separata kärl* – ett för bioavfall och ett för brännbart avfall, *flerfacksystem* eller *optisk sortering* av olikfärgade påsar som läggs i samma kärl. Avfall Sveriges beräkningar visar att nästan 20 procent (cirka 600 000 ton) av matavfallet återvanns biologiskt under 2008.

Inom Kinda kommun finns det ingen central insamling och för närvarande ingen lämplig anläggning för biologisk behandling genom biogasframställning och/alternativt kompostering. Kommunen har inte heller ekonomiska förutsättningar för att investera i en anläggning för att ta hand om och biologiskt behandla den mängd utsorterat matavfall som kan genereras inom kommunen. Matavfallet läggs för närvarande i det vanliga sopkärl/sopsäcken för hushållsavfall och skickas till energiåtervinning. En del villahushåll har dock egen varmkompost för hantering av matavfall.

I regionen pågår studier och utredningar för att kunna uppfylla det nationella målet för utsortering och biologisk behandling av matavfall. Kinda kommun följer utvecklingen och vid behov kommer kommunen initiera utredningar och välja lämplig metod och samarbete för omhändertagande av matavfall.

9.6 Avfall från utvinning av mineraliska produkter

Inom Kinda kommun finns inga företag som utvinner malm eller mineraler.

9.7 Branschspecifika industriavfall

Kommunen har inte ansvaret för avfall från företag, därmed saknas en heltäckande statistik för det branschspecifika industriavfallet.

9.8 Lantbruksplast

För ensilageplast inom jordbruket finns ett frivilligt åtagande för materialåtervinning, vilket för Kinda kommun innebär att jordbruksrörelsen en gång per år samlar in den ensilageplast som används. Den plast som är ”ren” materialåtervinns medan den plast som är ”smutsig” går till energiutvinning genom förbränning.

9.9 Specialavfall (smittfarligt avfall)

Mängden insamlat specialavfall i kommunen var cirka 0,2 kg per invånare under 2008 (totalt cirka 1 850 kg per år).

För läkemedelsavfall och kasserade kanyler från hushållen finns ett frivilligt producentansvar som löses genom att Kinda kommun skrivit avtal med Apoteket Gripen i Kisa. Det reglerar ansvarsfördelningen för hushållens läkemedel, kanyler, cytostatika och övrigt farligt avfall. Avtalet beskriver även vem som ska informera om rutinerna kring lä-

Avfallsplan Kinda kommun

kemedelsavfall, kanyler och farligt avfall. Från och med 2009 anses att cytotoxiska läkemedel och cytostatika ATC L01 är en del av hushållsavfallet och därmed tar Apoteket emot sådana utsorterade läkemedel.

Regeringen har under 2009 beslutat om ett nytt producentansvar för läkemedel (2009:1031). Producentansvaret innebär att alla apotek är skyldiga att ta emot läkemedelsavfall och se till att avfallet transporteras bort och i övrigt hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Producenterna är också skyldiga att informera dem som köper läkemedel om möjligheten att lämna tillbaka läkemedelsavfall till apoteken och om varför avfallet inte bör blandas med övrigt avfall. Det nya producentansvaret för läkemedel omfattas dock inte av farligt avfall, vilket betyder att kommunerna ansvarar för att borttransportera och bortskaffa vissa läkemedel som utgör farligt avfall och som kommer från hushåll. I dagsläget är det cytostatika och cytotoxiska läkemedel som utgör farligt avfall.

Det samarbetsavtal som kommuner, även Kinda, har upprättat med Apoteket AB om hantering av läkemedelsavfall inklusive cytotoxiska läkemedel och cytostatika samt kasserade kanyler kommer sannolikt att upphöra i och med att producentansvaret träder i kraft den 15 december 2009.

Under 2008 lämnade hushållen inom kommunen in cirka 850 kilo smittfarligt och farligt avfall. Specialavfallet levereras till SAKAB för destruktion.

Vid Vårdcentralen generas cirka 1 ton specialavfall per år. Detta avfall transporteras till Universitetssjukhuset i Linköping för destruktion.

På Adlerskogs avfallsanläggning finns en station för specialavfall, där hushåll och yrkesverksamma kan lämna väl emballerat snittfarligt avfall inklusive kanyler, sprutor eller dylikt.

Det insamlade snittfarliga avfallet (skärande) levereras vidare till återvinningsföretag med tillstånd, för närvarande Tekniska Verken i Linköping.

9.10 Utsortering av explosiva varor, vapen, ammunition med mera

Explosiva varor och vapen samt ammunition ska utsorteras och lämnas till Polisen för vidare hantering enligt gällande regelverk.

9.11 System för återvinning av tidningar och förpackningar

Inom kommunen finns för närvarande en styck återvinningscentral (ÅVC) och sex stycken återvinningsstationer (ÅVS) uppställda för insamling av tidningar, förpackningar av glas, kartong, metall, hård- och mjukplast. Dessa är:

- Återvinningscentral, Adlerskogs avfallsanläggning i Kisa.
- Återvinningsstation, parkering vid Folkets Hus i Kisa.
- Återvinningsstation, parkering vid Henrik Karlssons Elektriska AB i Kisa.
- Återvinningsstation, parkering vid COOP Konsum i Kisa.
- Återvinningsstation, parkering vid ICA Supermarket i Rimforsa.
- Återvinningsstation, parkering vid Hackel i Rimforsa (är för närvarande under utfasning).
- Återvinningsstation, parkering vid Industrigatan (före detta Tornparkeringen) i Horn.

Avfallsplan

Kinda kommun

Iordningställande och underhåll av uppställningsplatser regleras i avtal mellan kommunen och Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI) som är ombud för de producenter/materialbolag vilka är huvudmän och ansvariga för insamlingen av materialen.

Systemet med ÅVS kompletteras i övrigt med ett tiotal hushållsnära insamlingscontainrar ("singelbehållare") i kommunen för i huvudsak tidningar och förpackningar. Vidare omhändertagande av insamlat material, för återanvändning och återvinning är materialbolagens ansvar.

Kommunen ser som angeläget att hushållen på ett rimligt sätt kan fullgöra sitt ansvar för insamlingen varför upplåtelse av plats på kommunal mark, för de kompletta stationerna, idag sker enligt avtal med FTI. FTI svarar för samtliga kostnader för systemets upprätthållande inklusive skötsel av ytorna kring stationerna. FTI städar för närvarande tre av återvinningsstationerna (ICA Supermarket i Rimforsa, Konsum i Kisa och Industrigatan (före detta Tornparkeringen i Horn) 2 gånger per vecka. Övriga stationer i kommunen städas 1 gång varannan vecka. FTI ser kontinuerligt över städfrekvenser och kan ändra dem vid behov.

För näringslivets verksamhetsutövare råder, inom ramen för producentansvar, fri marknad för hämtning av förpackningar och avfall. Totalt fanns under år 2008 inom kommunen cirka 150 containrar utplacerade för sorterat och osorterat avfallsmaterial (metallskrot, returpapper, plast, pallemballage, brännbart samt osorterat material).

9.12 Avfallsanläggningar inom Kinda kommun

9.12.1 Adlerskogs avfallsanläggning

Adlerskogs avfallsanläggning är belägen på fastigheterna med fastighetsbeteckning Adlerskog 1:3, 1:7 samt Slycke 1.2 i Kinda kommun, cirka fyra km nordost om Kisa tätort med koordinaterna $x = 6431132$ och $y = 1905694$ i koordinatsystem SWEREF 99. SNI-koder är enligt tillstånd 2008-08-29; 90.004-5 samt 90.002-2, 90.002-4, 90.003-1 och 90.005-1 (koder från och med 2008-01-01; 90.300 B, samt 90.80 C, 90.40 C, 90.160 B, 90.50 B). Huvudman är Kinda kommun, kommunstyrelsen med organisationsnummer 212000-0399. Avfallsanläggningen har platsnummer 0513-60-001. För närvarande är Staffan Andersson kontaktperson och Anders Ljung, Kommunstyrelsens ordförande, miljöansvarig

Verksamheten omfattar för närvarande:

- Omlastning av hushållsavfall för transport till avfallsförbränning.
- Omlastning av slam från kommunala reningsverk för transport till återvinning.
- Lagring av rent trä samt flisning, därefter transport till förbränning.
- Lagring och sortering av verksamhetsavfall för transport till förbränning eller återvinning.
- Deponering av ett fåtal avfallsslag som inte kan återvinnas, till exempel visst byggavfall samt grus och slam från gatubrunnar. Periodvis kan även deponering av slam från kommunala avloppsreningsverk förekomma.
- Återvinningscentral för grovavfall från hushåll.
- Mottagning och mellanlagring av cirka 150 ton per år farliga avfall, inklusive bland annat impregnerat trä och elavfall.
- Deponering av asbest, cirka 50 ton per år.
- I den normala driften ingår också städning och vid behov, bekämpning av skadedjur.

Avfallsplan Kinda kommun

Hantering av icke farligt avfall

Avfallen sorteras och lagras på hårdgjorda ytor eller på förstärkta mellantäckta ytor på avfallsupplaget. Allt vatten som rinner från ytorna samlas upp och leds av via lakvatten systemet. Respektive avfall hanteras enligt följande:

- **Hushållsavfall** tippas på platta och lastas om i storcontainer för transport till avfallsförbränning, för närvarande till Gärstadsverket i Linköping.
- **Grovavfall från hushåll** samlas in kampanjvis och sorteras på platta i fraktionerna brännbart, rent trä, skrot, resårmöbler och deponirest.
- **Grovavfall som lämnas vid anläggningen av hushållen själva** sorteras av avfallslämnaren i fraktionerna brännbart, rent trä, skrot, resormöbler och deponirest.
- **Bygg och rivningsavfall** kontrolleras vid ankomsten. Korrekt källsorterad leverans anvisas till rätt återvinningsplats alternativt rätt deponiplats. Leverans av blandat avfall tippas på sorteringsplattan och sorteras.
- **Rent trä** mellanlagras, flisas 2-4 gånger per år och transporteras sedan till förbränning.
- **Aska från bibränsleddade pannor** levereras i täckta containrar och tippas på anvisad plats. Kontroll av tippningen sker i efterhand av anläggningens personal.
- **Slam från reningsverk** levereras för närvarande till Econova i Norrköping men om slam vid något tillfälle behöver tas emot vid Adlerskogs avfallsanläggning skall det tippas på anvisad plats på deponin. Kontroll av tippningen sker i efterhand av anläggningens personal. Med varje slamleverans följer en avfallsdeklaration.
- **Slam från sandfång och gatubrunnar** avvattnas vid kisa reningsverk. Torrt material från sandfång och gatubrunnar används till mellantäckning.
- **Schaktmassor från förorenade områden** som inte klassas som farligt avfall, blandas med slam och komposterbart trädgårdsavfall. Materialet används som mellantäckning.
- **Vintersand** som sopats upp från gator används som konstruktionsmaterial inom deponin.
- **Latrin** lagras för närvarande på avfallsanläggningen och behandlas kampanjvis i mobil anläggning cirka vart annat år.

Hantering av farligt avfall

Inom Adlerskogs avfallsanläggning finns en återvinningscentral för hushållens farliga avfall. Här mottas och lagras/mellanlagras cirka 150 ton per år. Invallade ytor har inget avlopp och eventuella läckage inom dessa invallade ytor hanteras efter behov. Avrinnande vatten från övriga ytor leds till lakvattenuppsamlingsystemet. Respektive farligt avfall hanteras enligt följande:

- **Asbesthaltiga byggavfall** huvudsakligen från företag, kontrolleras vid ankomsten genom okulärbesiktning och med avfallsdeklaration. Deponering sker i särskilt uppmärkt cell tillsammans med förbränningsaska. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (2004:10) om deponering, kriterier och förfarande för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall, 32§ får asbesthaltiga avfall deponeras på icke-farligt avfallsdeponi.
- **Impregnerat trä** från privatpersoner och verksamheter, mellanlagras och transporteras sedan till lämplig mottagare, för närvarande Gärstadsverket i Linköping. Hanteringen sker på förstärkt mellantäckt yta på avfallsupplaget.
- **Elektronikskrot** från privatpersoner och företag, omfattas av producentansvaret (Förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter) och

Avfallsplan

Kinda kommun

Kinda kommun har avtal med El-kretsen AB om mottagning och mellanlagring av varor. El-kretsen hämtar el-skrotet cirka 25 gånger per år. Mindre enheter lagras i transportburar under tak större enheter lagras utmhus.

- **Spillolja** från privatpersoner lagras i fat i separat utrymme, invallat under skärmtak med tre väggar och betonggolv.
- **Övriga farliga avfall** från i huvudsak privatpersoner, som till exempel bilbatterier och kemikalier från hushållen lagras på hårdjord (asfalterad) yta, invallat och under skärmtak med tre väggar och framtill låsbara grindar. Hushållens farliga avfall lagras i separat byggnad med betonggolv utan avlopp. Avfall som kan reagera med varandra lagras i olika behållare. Småkemikalier lagras i plastbackar, bilbatterier i syrafasta behållare och målarfärg i kryobehållare.

Deponering

De senare åren har cirka 1000 ton icke farligt avfall deponerats per år på anläggningen. Dessutom har cirka 50 ton asbestavfall deponerats per år.

Deponeringsområdet består av två etapper. Verksamheten pågår för närvarande inom etapp 1 medan etapp 2 ännu inte tagits i bruk.

När avfall deponeras kompakteras det genom att man kör några vändor med mobila arbetsmaskiner. När pallen är färdig blir den transportyta och kompakteras ytterligare. Uppläggningshöjden anpassas efter den typ av avfall som deponeras. Daglig täckning utförs vid behov, som till exempel när avfall riskerar att spridas med vinden, luktar eller när avfallet kan vara attraktivt för skadedjur. Mellantäckning sker efterhand som pallen avslutas. De material som används är i största möjliga mån annat avfall, till exempel sand från reningsverkens sandfång, slam från gatubrunnar, vissa rivningsmaterial och färdigbehandlade oljeskadade massor. Som konstruktionsmaterial för vägar och andra mer kvalificerade ytor används mer lämpligt material som tegel, betong, schaktmassor eller inköpta material, till exempel bergkross.

Lakvattenhantering

Lakvatten från deponin avrinner nästan horisontellt ovanpå naturliga täta jordlager av lera. Strömningsriktningen är dels mot mitten av den naturliga dalgången dels mot norr. På deponins norra sida finns öppna lakvattendiken med självfall mot mitten och en lakvattendamm. I söder finns öppna lakvattendiken på grund av ett mindre skred som påverkade inre lakvattendiket och det yttre ytvattendiket. Numera hanteras vattnet från båda dikena som lakvatten och leds med självfall under avfallsupplaget till norra sidan. Det södra diket anlades ursprungligen för att samla upp och avleda ytvatten och därför bidrar detta dike till viss utspädning av lakvattnet. Längre söderut finns ett nytt ytvattendike som också avvattnas med självfall norrut men i separat ledning under deponin. Lakvattenströmningen sker i naturligt friktionsmaterial (svallsand och finare svallsediment ovanpå leran). Centralt under deponin i nord-sydlig riktning finns en dräneringsledning med förgreningar som underlättar transporten av lakvatten. Vid lakvattendammen finns två dränkbara avloppsvattenpumpar för överledning (3 km) till det kommunala avloppsreningsverket i Kisa, eller vid höga flöden, överledning till ett utjämningsmagasin (350 m³) på deponins östra sida. Ledningarna går utmed deponins östra sida. Från utjämningsmagasinet kan avloppsvattnet återföras med självfall till pumpstationen på deponins norra sida.

9.12.2 Kisa Återvinning AB

Kisa Återvinning AB är belägen på fastigheten med fastighetsbeteckning Bjärkeryd 1:9 i Kin-

Avfallsplan Kinda kommun

da kommun, cirka fyra km söder om Kisa tätort med koordinaterna $x = 642750$ och $y = 187739$. SNI-koder är 90.60, 90.80 och 90.110. Huvudman är Kisa Återvinning AB, Fredric Nordh med organisationsnummer 556409-4885. För närvarande är Frederic Nordh kontaktperson och huvudansvarig för miljö samt miljöansvarig i produktion. Britt-Marie Wirén är administrativt miljöansvarig.

Verksamheten omfattar för närvarande

Kisa Återvinning AB är ett återvinningsföretag som bland annat utför sortering och fragmentering av skrot, mellanlagring av bil- och truckbatterier, sortering och pressning av emballageplast och returpapper, försäljning av nytt och begagnat järn samt tillhandahåller container-service för skrot och papper.

Hantering av icke farligt avfall

Huvuddelen av metallskrotet år 2009 (2 524 ton) levererades till Smedjebaken för nedsmältning. Övrigt metallskrot (168 ton) exporterades till Tyskland, Danmark och Kina. Well och papper (1117 ton) sorterades separat och transporterades främst till olika pappersbruk i Sverige. Vissa pappersfraktioner kördes till IL Recycling AB i Linköping där det sorterades för att återvinnas eller återanvändas. Insamlat träavfall (40 ton) mellanlagrades och transporterades till företag för flisning och efterföljande energiutvinning. Plast (130 ton) för återvinning transporterades till plastindustrier i Sverige. Under år 2009 lämnade Kisa Återvinning 34 m³ brännbart avfall samt 30 m³ deponiavfall till Adlerskogs avfallsanläggning för omhändertagande.

Mellanlagring av bil- och truckbatterier

Cirka 60 ton bil- och truckbatterier mellanlagrades under 2009. Efter mellanlagring transporterades batterierna till Boliden Bergsö för återvinning.

Hantering av farligt avfall

Farligt avfall i form av spillolja uppgick under 2009 till en mängd av 1 600 liter som levererades till Reci i Halmstad.

9.12.3 Kullsätters smådjurskrematorium

Kullsätters smådjurskrematorium är beläget på fastigheten med fastighetsbeteckning Nygård 1:10. SNI-kod är 90.230 C. Placeringen är cirka 11 km norr om Kisa tätort med koordinaterna $x = 644564$ och $y = 186302$.

Verksamheten omfattar för närvarande

Verksamheten består av förbränning av framför allt katter och hundar men även mindre djur. Avlivade djur hämtas av Kullsätters smådjurskrematorium på djursjukhus och veterinärpraktiker i Östergötland och Småland. Verksamheten har för närvarande (år 2007) tre krematorieugnar med efterbrännkammare. Verksamheten har tillstånd från Jordbruksverket för förbränning av sällskapsdjur. Djurägaren får tillbaka askan vid separat kremering, annars grävs den ner i minneslund på fastigheten Nygård 1:10.

Hantering av avfall för kremering

Cirka 30-35 ton döda djur förbränns per år.

10 INSAMLING OCH BEHANDLING AV AVFALL INOM SVERIGE

Under 2008 producerades 4 732 000 ton hushållsavfall i Sverige. Räknat per person är det 511 kg. Jämfört med 2007 har den totala mängden avfall ökat något, men per person har det skett en liten minskning.

Procentuellt fördelas behandlingssätten så här:

- 13 procent gick till biologisk behandling
- 35 procent materialåtervinning
- 48 procent förbränning med energiutvinning
- 3 procent deponering
- 1 procent farligt avfall med specialbehandling.

Miljövinsten är stor med återvinning trots transporter

Återvinning är en transportintensiv verksamhet. Många lastbilar rullar på vägarna varje dag med skrot, papper och annat avfall som ska levereras till återvinning eller ny produktion.

Men miljövinsten med återvinning är stor, trots transporterna. Det krävs till exempel mycket mindre energi att använda återvunnet material jämfört med att framställa nya metaller från malm ur gruvor. Dessutom minskar återvinning utsläppen av växthusgaser jämfört med om motsvarande produkter skulle tillverkas av nya råvaror.

Genom att återvinna 1 kg glas har du minskat koldioxidutsläppen med 0.6 kg jämfört med om du använt jungfrulig råvara. Genom att tillverka nya glasflaskor från återvunnet glas minskar energiåtgången med 20 procent.

Genom att återvinna 1 kg koppar har du minskat koldioxidutsläppet med 20 kg jämfört med om du använt jungfrulig råvara. Genom att tillverka nya kopparprodukter av återvunnet material minskar energiåtgången med 90 procent.

Genom att återvinna en aluminiumburk har du minskat koldioxidutsläppen med 0.15 kg jämfört med om du använt jungfrulig råvara. Genom att tillverka en aluminiumburk av återvunnen aluminium sparar du energi som räcker för att driva en dator i 24 timmar.

Genom att återvinna 10 konservburkar har du minskat koldioxidutsläppen med 0.9 kg jämfört med om du använt jungfrulig råvara. Genom att tillverka 1 ny konservburk av återvunnet material sparar man energi som räcker för att titta på TV i 7 timmar.

Genom att återvinna 1 kg stål har du minskat koldioxidutsläppen med 1 – 1.3 kg jämfört med om du använt jungfrulig råvara. Genom att tillverka nya stålprodukter från återvunnet material minskar energiåtgången med 75 procent.

Genom att återvinna 1 kg plast har du minskat koldioxidutsläppen med 1.5 – 2 kg jämfört med om du använt jungfrulig råvara. Genom att tillverka nya plastprodukter från 1 kg återvunnen plast sparar du 1 liter olja.

Genom att återvinna 1 kg papper har du minskat koldioxidutsläppen med 1.5 kg jämfört med om du använt jungfrulig råvara. Genom att tillverka 1 kg tidningspapper från åter-

Avfallsplan Kinda kommun

vannet papper minskar energiåtgången med 70 procent. Läs mer om miljövinster med återvinning i [Återvinningsindustriernas rapport](#) .

Dina sopor innehåller farliga ämnen

Det viktigaste att sortera ut är det farliga avfallet, det vill säga sådant som är giftigt, cancerframkallande, frätande, fosterskadande, miljöfarligt, smittförande eller brandfarligt. I ett vanligt hushåll kan det handla om exempelvis färger, lösningsmedel, läkemedel, batterier, elektriska produkter och växtskyddsmedel.

Om farligt avfall slängs i soppåsen finns det risk för att de farliga ämnena sprids i naturen. Det är inte möjligt för vanliga förbränningsanläggningar att helt rena alla sorters föroreningar. Farliga tungmetaller som bly och kvicksilver riskerar att spridas om batterier läggs i soppåsen. Om lösningsmedel hamnar bland trädgårdsavfallet kanske stora mängder kompost måste kasseras. Det är omöjligt att få bort föroreningar eller giftiga ämnen ur kompost eller biogödsel.

Att låta det farliga avfallet ligga kvar hemma är inte alltid en bra idé. Det finns en risk att behållare åldras och börjar läcka. Små barn kan råka komma åt farliga ämnen: en enstaka klunk kan ge allvarliga skador. Oljerester, exempelvis indränkta trasor, kan självantända och sprayburkar kan explodera om de står varmt. Därför är det alltid säkrast att lämna det farliga avfallet till insamling.

Varför ska jag sortera?

Dina sopor kan innehålla både farliga och värdefulla ämnen. Genom att sortera dina sopor väl, kan de tas omhand på ett säkert sätt och det mesta kan återvinnas. Därmed skyddas människor och miljö. Vi kan också spara energi och naturresurser genom att använda materialen flera gånger.

Sopsortering är en del av EU:s plan för hur vi ska hantera vårt avfall så att miljö och människor inte kommer till skada. Genom att sortera soporna minskar dessutom det avfall som riskerar att hamna på deponi, soptipp.

Det är otillåtet att inte sortera sina sopor.

Svenskarna återvinner allt mer

De senaste tio åren har mängden avfall som återvinns på något sätt ökat från knappt 70 procent till 96 procent. Andelen materialåtervinning har ökat från 25 till 37 procent. Biologisk behandling har ökat från 7 till 12 procent. Förbränning med energiutvinning har ökat från 36 till 46 procent. Deponering, där varken material eller energi återvinns, har minskat från 31 till 3 procent. Att hushållen i allt högre grad sorterar sina sopor har varit en viktig anledning till att återvinningen har kunnat öka så mycket.

Däremot har mängden avfall ökat. 1997 producerades 3 678 000 ton hushållsavfall. 2008 var den siffran 4 732 000 ton. En ökning med drygt 28 procent.

Svenskarna återvinner mycket jämfört med övriga Europa

Jämfört med länderna i övriga EU producerar svenskarna mindre sopor per person än i EU som genomsnitt, 511 kg per år jämfört med 517 kg.

I Sverige återvinns också förhållandevis mycket hushållsavfall. I Sverige gick 146 kg avfall per person till materialåtervinning 2003. För 16 av EU-länderna var genomsnittet 70 kg per person. Sverige tillhör de länder i världen som samlar in mest elavfall per person. Även för återvinning av många förpackningsslag ligger Sverige i topp. Sverige utvinner också mycket energi ur sitt avfall. I genomsnitt gick 233 kg per invånare till förbränning under 2006, jämfört med 98 kg per person i övriga EU. Bara Schweiz, Luxemburg och Danmark skickar mer avfall till energiutvinning än Sverige. Sverige tillhör de länder som utvinner mest energi från sina förbränningsanläggningar. Det beror delvis på att fjärrvärmesystemet är väl utbyggt, så det är lätt att utnyttja den värme som produceras.

Tack vare att svenskarna sorterar ut så mycket avfall till återvinning behöver vi inte deponera så mycket sopor (lägga på soptipp). I Sverige deponeras 25 kg per person, jämfört med 213 för övriga EU. Bara Nederländerna, Belgien och Tyskland deponerar mindre avfall per person än Sverige.

Beräkningsgrunderna för vissa avfall

Beräkningarna för plast och metall är gjorda på de förpackningsmängder som redovisats av de REPA-anslutna företagen. REPA täcker största delen av alla förpackningar på den svenska marknaden. Glas beräknas på de förpackningsmängder som redovisats till Svensk GlasÅtervinnings avgiftssystem, vilket täcker mer än 99 % av de förpackningar som tillförs svensk marknad av producenterna. De redovisade resultaten för tidningar bygger på statistik från Pressretur.

10.1 Insamlingsresultat för Kinda år 2009

Kinda kommun har legat i framkant när det gäller avfallshantering sedan i början av 1980-talet. Detta bland annat beroende på en aktiv länsstyrelse och ett regionalt samarbete gällande farligt avfall. Det finns även i regionen god tillgång på kvalificerad behandlingskapacitet samt framgångsrikt samarbete inom organisationen DEF-Waste. Den genomförda ”Batte”-insamlingen slutade inte när kommunens lagstiftade ansvar upphörde, utan fortsatte och kännetecknas av uthållighet. Kinda kommun har även utsett en avfallsinformatör som vänder sig till näringslivet och allmänheten.

För Kinda kommuns del har inget hushållsavfall från säck/kärl-insamlingen deponerats under de senaste tio åren.

Avfallsplan Kinda kommun

I tabellen nedan redovisas Kinda kommuns insamlingsresultat för vissa fraktioner med producentansvar för år 2009. Statistiken är hämtad från FTI - Förpacknings- och Tidningsinsamlingen som ägs av de fyra materialbolagen Plastkretsen, MetallKretsen, Returkartong och Pressretur. I organisationen ingår REPA. För övriga fraktioner med producentansvar såsom bilar, träemballage, blybatterier >3 kg och däck förs ingen komplett kommunal alternativt regional avfallsflödesstatistik.

Mängden avfall som omfattas av producentansvar för Kinda kommun och hela riket år 2009.

År 2009	Kinda	Sverige	
Glasförpackningar	19,46	18,56	Insamlingsresultaten anges i kg per fast boende invånare och år och inkluderar insamling från företag (restauranger och storhushåll).
Pappersförpackningar (inkl wellpapp)	8,43	11,5	Insamlingsresultaten anges i kg per fast boende invånare och år. Från och med 2006 redovisas endast insamlingen från hushållen. Det innebär att siffrorna inte är jämförbara med tidigare år, eftersom de då även inkluderade insamlingen från företag.
Metallförpackningar	1,18	1,57	Insamlingsresultaten anges i kg per fast boende invånare och år. Från och med 2006 redovisas endast insamlingen från hushållen. Det innebär att siffrorna inte är jämförbara med tidigare års, eftersom de då även inkluderade insamlingen från företag.
Plastförpackningar	2,16	3,75	För plast anges insamling av hårda plastförpackningar från hushållen.
Tidningar	27,18	45,37	Insamlingsresultaten anges i kg per fast boende invånare och år. Med tidningar menas även tidsskrifter, kataloger och reklamutskick.

Information om statistiken

Statistiken ger en ungefärlig bild av den totala vikten insamlade förpackningar och tidningar per kommun. För att ge en viss jämförelsemöjlighet redovisas den skattade vikten per capita.

Exaktheten i statistiken påverkas av bland annat följande förhållanden som bör beaktas vid jämförelser och slutsatser om hur mycket hushållen i en kommun sorterar:

- Hushåll kan lämna förpackningar och tidningar i andra kommuner än hemkommunen, främst i samband med inköps- eller arbetsresor eller vid fritidsboende i angränsande kommuner.
- Uppmätta vikter baseras på de rapporter som tömningsentreprenörerna lämnar efter varje tömningsrutt. För att minimera transportinsatsen eller möjliggöra återvinningservice i perifera kommundelar kan en tömningsrutt omfatta flera kommuner. I dessa fall redovisas genomsnittet för berörda kommuner.

Avfallsplan

Kinda kommun

- För tidningar samt förpackningar av papper, metall, plast baseras statistiken på insamlingen från hushåll. För glasförpackningar avser statistiken insamling från både hushåll och verksamheter.

Statistiken anges i kilo per fast boende invånare och år (invånarantal från 31/12 gällande år). I mängderna ingår även insamlingen från den fastighetsnära insamlingen.

Statistiken för år 2009 visar att Kinda kommun ligger över riksgenomsnittet när det gäller glasförpackningar. För övriga fraktioner ligger Kinda kommun under genomsnittet.

10.2 Mängden avfall ökar inte

Under 2008 gav varje svensk upphov till 511 kg avfall. Det är 3 kg mindre än under 2007. Detta är första gången på många år som mängden hushållsavfall i Sverige inte längre ökar. Det visar statistik från Avfall Sverige.

Den totala mängden hushållsavfall var 4 731 650 ton. 97 procent av avfallet återvinns, antingen som material eller energi. Bara 3 procent deponeras. Mängden avfall som behandlas biologiskt, genom kompostering eller rötning, har ökat med mer än en tiondel.

11 AVGIFTSSYSTEM

Kostnaderna för avfallshanteringen tas ut dels som en renhållningsavgift, dels som en avgift på de produkter som omfattas av producentansvaret.

11.1 Renhållningsavgiften

Renhållningsavgiften ska täcka kommunens kostnad för bland annat:

- behållare
- insamlingsarbete
- transport
- behandling
- gemensamma återvinningscentraler
- hantering av hushållens farliga avfall
- information och rådgivning
- planering, administration.

Det är kommunfullmäktige som beslutar hur hög renhållningsavgiften ska vara. Fastighetsägaren betalar avgiften, som baseras på självkostnadsprincipen - kommunens avfallshantering ska alltså inte gå med vinst. Renhållningsavgifterna används ofta som ekonomisk morot när hushållen hanterar sitt avfall; avgiften kan bli lägre om man använder varmkompost, sorterar ut förpackningar och tidningar, eller har ett mindre kärl alternativt delar kärl med en granne.

Av tradition har fastighetsägaren till flerfamiljshus inte haft kostnader för grovavfall inkluderat i renhållningstaxan. Fastighetsägaren har till hyresgästen tillhandahållit lämpligt insamlingssystem och sedan ordnat och bekostat transport till återvinningscentral. Avlämnat grovavfall har kommunen debiterat fastighetsägaren. Från och med år 2010 ingår kostnaden för mottagning av hushållens grovavfall från flerfamiljshus i renhållningstaxan. Extra hämtning av grovavfall kan beställas. Debitering sker enligt taxa.

Renhållningsavgiften varierar mellan kommunerna men 2008 betalade ett villahushåll i genomsnitt 2 000 kronor för hämtning varannan vecka. Motsvarande avgift i en normalstor lägenhet är omkring 1 200 kronor per år för hämtning varje vecka. I Kinda är motsvarande kostnad för ett villahushåll 2 295 kronor.

Några enstaka kommuner finansierar avfallshanteringen via skatten istället för via avgifter.

11.2 Övriga avgifter

Det lagstadgade producentansvaret innebär bland annat att de som tillverkar, importerar eller säljer dessa produkter också ska betala insamling och behandling när det blivit ett avfall. För denna hantering tas en särskild avgift ut när varan säljs. På varje mjölkförpackningar betalar man exempelvis 2 öre i förpackningsavgift.

Den som tillverkar eller importerar miljöfarliga batterier ska också betala en avgift för insamling och återvinning eller slutförvar.

12 FÖRBÄTTRINGSMÖJLIGHETER

12.1 Dialog med boende och näringsutövare i kommunen

Viktigt är att samverka och dialog sker med hushållen i kommunen och näringslivets verksamhetsutövare när en ny avfallsplan ska sjösättas. Kinda kommun har bjudit in näringslivet och politiker till ett upptaktsmöte där arbets sättet för ny avfallsplan presenterades och studiebesök ordnades till Gärstadsverkens avfallsförbränning i Linköping. Näringslivets verksamhetsutövare har även deltagit i arbetet med ny avfallsplan genom deltagande i en näringslivsgrupp för framtagande av nästa avfallsplan. Allmänheten har beretts möjligheter att lämna synpunkter via medborgarpanelen och vid genomförda informations- och samrådsmöten.

12.2 Regional samverkan med andra kommuner

Avfallsfrågorna blir allt mer komplexa. Reglerna som omgärdar avfallsområdet skärps i snabb takt, många regler förändras med anledning av nya EU-direktiv. Skärpta krav och ambitionsnivåer på uppdelning och behandling av avfall gör avfallsområdet allt mera krävande när det gäller kompetens och samordning av resurser.

Ett samarbete startades 2002 mellan ett 25-tal kommuner i d,e,f och h län i form av den ekonomiska föreningen def.waste. Föreningens syfte är att samarbeta i vardagliga avfallsfrågor och är ett utmärkt exempel på en regional samarbetsform och som kan utgöra en viktig aktör vid en framtida regional avfallsplan.

12.3 Deltagande på nationell nivå

Av tradition finns ett väl utvecklat samarbete på nationell nivå genom ett starkt engagemang inom branschorganisationen Svenskt Avfall, tidigare Svenska Renhållningsverksföreningen.

13 MÅLUPPFYLLELSE – TIDIGARE AVFALLSPLAN

13.1 Jämförelse mellan tidigare och föreslagen avfallsplan

Kinda kommuns första avfallsplan har varit gällande för tidsperioden från 1994 till 2010. Syftet med avfallsplanen var att beskriva avfallsförhållandena, men framför allt att redovisa hur kommunen mera långsiktigt avsåg att arbeta med avfalls- och avfallshanteringsfrågor. Statsmakterna ålade kommunerna att göra en sådan plan med hänvisning till bland annat att avfallsmängderna och avfallets negativa påverkan på miljön hade blivit ett av de stora problemen i det moderna samhället.

I denna första avfallsplan ville Kinda kommun redovisa hur kommunen avsåg att medverka till att de nationella målsättningarna uppnås på ett lokalt plan. Kommunen ställde dessutom upp ett antal mera preciserade, och i vissa delar mätbara, mål kring avfallshanteringen i Kinda under resten av 1990-talet och en bit in på 2000-talet.

13.1.1 Kinda kommuns målsättningar för avfallshanteringen var:

- Kinda kommun skall under det närmaste årtiondet aktivt arbeta för att minimera mängderna uppkommet avfall.
- Det avfall som trots allt kommer att uppstå skall i första hand återanvändas eller materialåtervinnas.
- Allt avfall skall källsorteras för att underlätta den fortsatta hanteringen av avfallet.
- Minsta möjliga mängd avfall skall deponeras.

13.1.2 Kinda kommuns mål för avfallshanteringen var även:

- 1 Att avfallets innehåll av material och energi skall tas till vara så långt detta är praktiskt och ekonomisk genomförbart. Den tidigare avfallsplanens målformulering återkommer i den för perioden 2010 – 2020 kommande avfallsplanen.
- 2 Att uppkommet avfall skall behandlas så att avfallets och avfallshanteringens negativa miljöpåverkan blir så liten som möjligt och att denna påverkan fortlöpande minskar. Den tidigare avfallsplanens målformulering återkommer i den för perioden 2010 – 2020 kommande avfallsplanen.
- 3 Att ge i kommunens verksamma företag, hushåll och andra som vistas, bor, eller verkar i Kinda en bra och prisvärd avfallsservice. Den tidigare avfallsplanens målformulering återkommer i den för perioden 2010 – 2020 kommande avfallsplanen.
- 4 Att minimera kostnaderna för avfallshanteringen genom att ta till vara rationaliseringsvinster som bland annat kan erhållas genom användande av effektiv teknik, rationell och långsiktig planering, upphandling under fri konkurrens av tjänster och material. Den tidigare avfallsplanens målformulering återkommer i den för perioden 2010 – 2020 kommande avfallsplanen.
- 5 Att göra medborgarna och näringslivet delaktiga i det övergripande miljöarbetet. Den tidigare avfallsplanens målformulering återkommer i den för perioden 2010 – 2020 kommande avfallsplanen.
- 6 Att öka kunskaperna om avfalls- och miljöfrågorna hos såväl de som arbetar med avfallsfrågorna inom Kinda kommun som hos enskilda medborgare och näringslivet. Den tidigare avfallsplanens målformulering återkommer i den för perioden 2010 – 2020 kommande avfallsplanen.

Avfallsplan Kinda kommun

- 7 Att uppföljningen av avfallshanteringsverksamheten fortlöpande skall förbättras. Den tidigare avfallsplanens målformulering återkommer i den för perioden 2010 – 2020 kommande avfallsplanen.
- 8 Att arbetsmiljön för de som arbetar med avfallshanteringen kontinuerligt skall förbättras. Den tidigare avfallsplanens målformulering återkommer i den för perioden 2010 – 2020 kommande avfallsplanen.

Den mängd avfall som uppkom i Kinda under mitten av 1990-talet var cirka 13 000 ton (hushållsavfall 30%, avfall från handel och industrier 30%, slam 10% och aska 10%, resten övrigt avfall 20%). Vid Adlerskog deponerades årligen cirka 5 000 ton och 3 000 ton transporterades vidare till Gärstadverket i Linköping. Kommunen medverkade i början av perioden till att papper, glas och batterier insamlades separat.

I avfallsplanen redovisades ett antagande om mängden avfall år 2010 baserat på troliga förändringar i folkmängd och antalet framtida arbetstillfällen. Hänsyn togs även till att mängden avfall från såväl hushåll som näringslivet förväntades reduceras genom ändrade produktionsmetoder, nya köpvanor, producentansvar, lagstiftningens krav på reduktion av avfallsmängderna samt genom människors ökade medvetenhet om betydelsen av att minska avfallsmängderna med mera. Prognosen var att avfallsmängderna skulle minska 10% fram till år 2000 och ytterligare 10% fram till år 2010. Det vill säga en reduktion med cirka 1 000 ton fram till år 2000 och med ungefär lika mycket fram till år 2010, vilket sågs som en relativt marginell förändring. De stora förändringarna förväntades i stället ske vad gäller de sätt som avfallet kommer att tas om hand. Större delar av avfallet än vad som var fallet skulle komma att återvinnas, återanvändas, eller omhändertas på ett för miljön skonsammare sätt. Detta innebar också att de avfallsmängder Kinda kommuns renhållningsorganisation skulle få ta hand om skulle komma att reduceras relativt kraftigt (jämför vidare utfallet för 2009 avsnitt 9).

Skillnaderna mellan den tidigare avfallsplanens intensjoner och måluppfyllelse jämfört med den föreliggande avfallsplanen för nästkommande period går att sammanfatta i följande punkter:

1. Under mitten av 90-talet ansåg statsmakten att avfallsmängderna och avfallets negativa påverkan på miljön hade blivit ett av de stora problemen i det moderna samhället. Målsättningen för Kinda kommun under den föregående avfallsperioden var att avfallsmängderna som var totalt cirka 13 000 ton skulle minska med 10 procent fram till år 2000 och ytterligare 10 procent fram till 2010. Under 1994 deponerades 5 000 ton och 3 000 ton transporterades till Gärstadverket i Linköping till förbränning/energiutvinning. Utfallet för senare delen av 2000-talet är att mängden avfall in till Adlerskog har varit drygt 7 000 ton varav cirka 6 500 ton har lämnat avfallsanläggningen till någon form av återvinning/energiproduktion. Återvinning av energi har under senare delen av perioden legat på cirka 4 000 ton varav från hushållen cirka 2 000 ton. Mängden hushållsavfall per person har varit relativt konstant och legat på cirka 200 kg. Deponeringen har under motsvarande period sjunkit från cirka 3 000 ton per år till cirka 600 ton per år. I den kommande avfallsplanen, för perioden 2010 – 2020, är intensjonerna att totala mängden avfall fortsatt ska minska.
2. Utsortering av miljöfarligt avfall har under perioden ökat markant och var under senare delen cirka 70 ton varav farligt avfall från hushållen cirka 40 ton. På motsvarande sätt har mängden elektronik under 2000-talet ökat med en faktor 4. In-

Avfallsplan Kinda kommun

tensionen i den kommande avfallsplanen är en fortsatt hög utsortering av farligt avfall samtidigt som uppkomsten av miljöfarliga produkter på marknaden ska minimeras och därmed minska.

3. Mängden återvunnet skrot, elektriskt och elektroniskt avfall, träbränsle samt hushållsavfall har markant ökat under föregående avfallsperiod. Intensionen i den kommande avfallsplanen är att mängden återvunnet skrot, elektriskt och elektroniskt avfall, träbränsle samt hushållsavfall fortsatt ska hållas på en hög nivå.
4. Avloppsslammet från de kommunala reningsverken deponerades på avfallsanläggningen i början på föregående avfallsperiod. Den hanteringen upphörde år 2004. För närvarande leveras slammet till externt bolag och används som jordförbättringsmaterial. Intensionerna i den kommande avfallsplanen är att avloppsslammet ska vara godkänt för användning i jordbruket och återföras till jordbruket så att kretsloppet blir maximalt slutet.
5. Under föregående periods inledande skede var kommunen behjälplig med separat insamling av papper, glas och batterier. Vid periodens slut har producentansvar införts på ett flertal avfallsslag såsom returpapper tidningar och andra trycksaker, förpackningar, elektriskt och elektroniskt avfall, däck, bilar, batterier och läkemedel. Dessutom finns det frivilligt producentansvar för kontorspapper och lantbruksplast. Intensionen i den kommande avfallsplanen är att källsortering ska optimeras samtidigt som mängden avfall minimeras genom hög återanvändningsgrad och minimering av uppkomst av avfall.
6. I föregående avfallsplan ansåg kommunen att det är svårt att motivera och få vissa hushåll och företag att sortera sitt avfall i de fraktioner som vore önskvärt. För närvarande har sorteringen av avfall ökat markant med hjälp av lagstiftning, höga kostnader för osorterat avfall och införande av miljöledningssystem hos de större verksamhetsutövarna. I den framtida avfallsplanen kvarstår inte kommunens åsikt att det är svårt att motivera sortering av avfall. Intensionen är att ytterligare öka informationsinsatserna.
7. Under föregående avfallsperiod har förbud mot deponering av organiskt och utsorterat brännbart avfall införts vilket har medfört att deponimängderna har minskat. I den framtida avfallsplanen är intensionen att mängden deponerat avfall ska minimeras och ytterligare minska.
8. I den föregående avfallsplanen konstaterade kommunen att deponin vid Adlerskog skulle räcka åtminstone fram till och med år 2000. I den kommande avfallsperioden bedöms inte behovet finnas för någon utökad alternativt ny deponiverksamhet.
9. Inga internationella mål/krav eller EU-direktiv fanns redovisade i föregående avfallsplan. I Kinda kommuns avfallsplan för nästkommande period utgår avfallsmålen och intensionerna från internationella riktlinjer och EU-direktiv för att få en samordning i Europa. De internationella avfallsmålen styr de nationella, regionala och lokala avfallsmålen.

14 INVÅNARNAS UPPFATTNING OM AVFALLSHANTERING

Våren 2007 genomförde ett 80-tal kommuner undersökningar för att ta reda på medborgarnas uppfattning om hur kommunen sköter gator, parker vatten, avlopp och avfallshandling.

För avfallshandlingen i Kinda gäller att:

- 82 procent av de tillfrågade är på det hela taget nöjda med hämtningen av hushållsavfall. 6 procent anger att de är missnöjda. Det största missnöjet orsakas av fulla sopbehållare (17 procent). Ju äldre man är, desto nöjdare är man med hämtningen av hushållsavfall.
- 72 procent av kommunens invånare är nöjda med hur grovsopshandlingen fungerar. Det är 11 procent som är missnöjda. Det största missnöjet orsakas av att platserna där man lämnar grovsopor ligger för långt bort (46 procent). 90 procent av kommunens invånare lämnar, för det mesta, sina grovsopor på kommunens återvinningscentral eller liknande. En del som bor i flerbostadshus, 9 procent, lämnar grovsoporna på ordnad plats i närheten av bostaden.
- 76 procent tycker det fungerar bra att bli av med sitt förpackningsavfall och sina tidningar. 8 procent är missnöjda. Det största missnöjet orsakas av fulla sopbehållare, som besväras 46 procent. 36 procent lämnar sitt förpackningsavfall och sina tidningar på en återvinningsstation. 10 procent lämnar det på en kommunal anläggning. 17 procent som bor i flerbostadshus lämnar det i eller i närheten av bostaden, på plats ordnad av bostadsföretag eller liknande.
- Det är 70 procent som är nöjda med hur det fungerar att bli av med sitt farliga avfall. 10 procent är missnöjda. Det som orsakar mest missnöje är att de platser där man kan lämna farligt avfall ligger för långt bort (30 procent). Därefter kommer missnöje med otydlig information och anvisning (25 procent).
- 75 procent är nöjda med hur det fungerar att bli av med sitt elektroniska avfall. 8 procent är missnöjda. Det som orsakar mest missnöje är att de platser där man kan lämna elektroniskt avfall ligger för långt bort (37 procent). 19 procent är missnöjda med otydlig information/anvisning och 15 procent är missnöjda med dåliga öppettider/tillgänglighet.
- Det är 19 procent av de utfrågade som har varit i kontakt med kommunen angående gator/vägar/trafik, parker, vatten/avlopp eller sophämtning/avfallshandling. Det vanligaste ärendet har gällt sophämtning/avfallshandling (34 procent). Bland de som har varit i kontakt med kommunen är 68 procent nöjda med dessa kontakter och 15 procent är missnöjda.

15 AVFALLSUPPLAG I KINDA KOMMUN

Den 31 december 2008 trädde strängare EU-bestämmelser för deponering i kraft och närmare hälften av deponierna för kommunalt avfall i Sverige stängdes, drygt 80 drivs vidare. Merparten av de deponier som drivs vidare tar emot fraktionerna inert avfall och icke farligt avfall och 21 av dessa även farligt avfall. Endast 5 av deponierna är avsedda för enbart inert avfall. Inom Kinda kommun finns för närvarande (år 2010) en anläggning som tar emot fraktionerna inert och icke farligt material för deponering (Adlerskogs avfallsanläggning). År 2000 deponerades på Adlerskogs avfallsanläggning 3 000 ton varav ej brännbart 806 ton, aska 924 ton och kommunalt avloppsslam 1 266 ton. År 2009 deponerades 342 ton varav ej brännbart 335 ton och aska 7 ton.

Allt fler avfallsanläggningar, dock inte Kinda kommun, behandlar sitt lakvatten lokalt. I Kinda kommun behandlas det uppkomna lakvattnet i det kommunala reningsverket. Tillsynsmyndigheten kan dock komma med framtida krav och åtgärder så att det inte blir möjligt att rena lakvattnet i det kommunala reningsverket. Det beror bland annat på att de kommunala avloppsreningsverken, som tidigare renat lakvatten, ställer högre kvalitetskrav än tidigare på slammet för att det ska kunna certifieras och återföras till jordbruket.

Kinda kommun genomförde på begäran av Statens Naturvårdsverk under slutet av 1980-talet en kartläggning av äldre nedlagda avfallsupplag inom kommunen. Syftet med genomgången var att lokalisera avfallsupplag som innehöll industriavfall och eller hushållsavfall, registrera läget samt bedöma vad avfallsupplagen innebär för miljön. Sammantaget registrerades 18 äldre avfallsupplag. För närvarande, år 2010, är 31 avfallsupplag registrerade och koordinatsatta.

Enligt allmänna råd bör bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa eller miljö i första steget genomföras som en orienterande studie enligt Naturvårdsverkets rapport 4918, *Metodik för inventering av förorenade områden*. Av de avfallsupplag inom Kinda kommun som är registrerade är de avfallsupplag som är mest förorenade med risk för påverkan på människor och miljö bedömda enligt Naturvårdsverkets metodik. Under år 2008 utfördes en sanering av förorenade områden inom Hackelområdet i Rimforsa.

För övriga områden med hög riskklassning enligt Naturvårdsverkets metodik pågår utredningar och huvudstudier. Beroende på resultat från dessa utredningar och huvudstudier kan det bli aktuellt med efterbehandlingsåtgärder.

Övriga deponier med låg riskklassning bedöms för närvarande inte vara i behov av några ytterligare miljöutredande åtgärder då inget läckage till yt- eller grundvatten har kunnat konstateras. Kommande tillsynsprojekt, med ökad kunskap som följd, kan dock komma att medföra att gamla avfallsupplag som för närvarande klassas som liten risk åtgärdas för att minimera risk för miljön och människors hälsa.

Avfallsplan Kinda kommun

Nr Objekt/namn

- 1 Adlerskog
- 2 Björkfors
- 3 Deponi - Lilla Lögefall Horn
- 4 Deponi- Brokullen
- 5 Deponi- Egna hem
- 6 Deponi Flarka Horn
- 7 Deponi- Fröåsa, Kisa
- 8 Deponi- Föllingsö
- 9 Deponi- Hagla, Björksfors
- 10 Deponi- Kalvudden
- 11 Deponi- Kättestorp
- 12 Deponi- Nygårdets lertag
- 13 Deponi- Olstorp
- 14 Deponi- Sjöbo
- 15 Deponi- Tavelstad
- 16 Deponi- Ödäng
- 17 Deponi-Tomhagsgränd
- 18 Hycklinge sopstation
- 19 Kindabetong AB
- 20 Kättilstad Kyrktipp
- 21 Långasjönäs fiberslanttipp
- 22 Njöhults Såg
- 23 Rimforsa sopstation
- 24 Schedevi soptipp
- 25 Sonebosågen
- 26 Ydrefors sopstation
- 27 Yxefalls sågverk
- 28 Kinda sågen
- 29 Blomqvist såg
- 30 Opphem såg
- 31 Drabo såg

Teckenförklaring

Deponier Kinda kommun 2009

Deponi

- Avfallsdeponier
- Industrideponier

16 PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

16.1 Avfallet styrs i rätt riktning

För att nå miljömålen och styra avfallet till en behandling som bäst tar tillvara material och energi har flera olika beslut fattats:

- förbud att deponera utsorterat brännbart avfall från 2002
- förbud att deponera organiskt avfall från 2005
- skatt på avfall som deponeras
- skatt på hushållsavfall som förbränns
- producentansvar för särskilda varugrupper
- skyldighet att sortera ut batterier, returpapper och förpackningar.

Syftet med producentansvar är att få produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och som inte innehåller miljöfarliga ämnen. Lagstadgat producentansvar finns i dag för:

- returpapper som tidningar och andra trycksaker
- förpackningar
- elektriskt och elektroniskt avfall
- däck
- bilar
- batterier
- läkemedel

Dessutom finns det frivilligt producentansvar för kontorspapper och lantbruksplast.

Ekonomiska styrmedel kan också styra avfallet rätt, till exempel bidrag för skrotning av gamla bilar, bidrag till investeringar för nya miljöriktiga metoder att behandla avfall, skattebefriade produkter, exempelvis biogas, eller billigare renhållningsavgift för de som sorterar ut mycket avfall till återvinning.

16.2 Lagar, förordningar och föreskrifter

Sveriges lagstiftning styrs av och anpassas till EU-lagstiftningen, en anpassning som de senaste åren inneburit en rad nya förutsättningar för avfallshanteringen. Exempel på sådana är regler om sortering, deponering och förbränning.

Några exempel på lagar och styrmedel som gäller för avfallsområdet är:

- Miljöbalken, som trädde i kraft 1 januari 1999.
- EG-direktivet för deponering antogs 1999.
- Skatt på avfall till deponering (250 SEK/ton) infördes år 2000.
- Förordning om deponering av avfall infördes 2001.
- Deponeringsförbud för utsorterat brännbart avfall infördes 2002.
- Deponiskatt höjdes till 370 SEK/ton år 2003.

Avfallsplan

Kinda kommun

- Deponeringsförbud för organiskt avfall infördes 2005.
- Deponiskatten höjdes till 435 SEK/ton år 2006.
- Samtliga deponier ska ha uppfyllt deponeringsdirektivets krav 2008 för att kunna fortsätta ta emot avfall.
- Ramdirektivet 2008.
- Avskaffande av monopol för transporter av farligt avfall år 2005.

Samtidigt har en rad andra regler införts, som reglerar avfallsförbränningen. Bland annat:

- Förordningen om förbränning av avfall infördes år 2002.
- Förordning och föreskrift om avfallsförbränning trädde i kraft år 2005.
- Skatt på hushållsavfall till förbränning infördes 1 juli 2006.
- BREF 2006

Lagstiftningen innebär bland annat skärpningar för utsläpp till vatten och luft, och skatten på hushållsavfall till förbränning infördes för att öka den biologiska behandlingen och även öka återvinningen av plast.

Utöver dessa exempel finns långt över hundra lagar och förordningar, som är tillämpliga på frågor kring avfallshantering.

16.3 Avfallsagenda

Större, för närvarande kända, kommande förändringar i lagar, förordningar och regler som styr framtida avfallsverksamheten.

2010

- Nationellt mål att 35 procent av matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker ska till biologisk återvinning.
- Nationellt mål att minst 50 procent av hushållsavfallet ska återvinnas genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling.
- Nationellt mål att allt lämpligt matavfall och därmed jämförligt avfall från livsmedelsindustrier med mera ska återvinnas genom biologisk behandling.
- Skatt på hushållsavfall till förbränning tas bort den 1 september 2010.
- EU:s reviderade ramdirektiv för avfall, från 2008, ska vara infört senast 10 december 2010.

2013

- Senast den 12 december 2013 ska EU:s medlemsstater ha upprättat avfallsförebyggande program. Programmen ska antingen ingå i avfallsplanerna enligt direktivet eller i andra miljöpolitiska program. Kraven återfinns i ramdirektivet 2008/98/EG för avfall.

2015

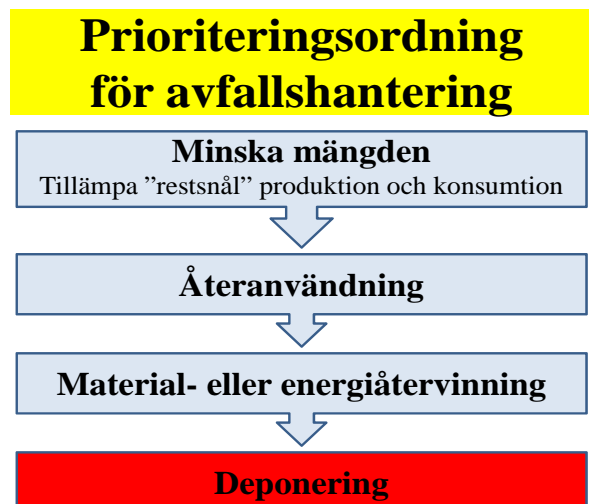
- Nationellt mål att minst 60 procent av fosforföroreningarna i avlopp ska återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark.
- Senast år 2015 skall EU:s medlemsstater ha anordnat separat insamling för åtminstone papper, metall och glas förutsatt att det är tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt genomförbart. Kraven finns i ramdirektivet för avfall.

2020

- EU har satt upp som mål att minska utsläppen av växthusgaser med 20 procent fram till år 2020, jämfört med år 1990. Riksdagen har beslutat att Sveriges utsläpp ska vara 40 procent lägre än utsläppen år 1990. Det övergripande målet är 20 procent förnybar energi totalt i EU och minst 10 procent av fordonsbränslena ska ha förnybart ursprung.
- Ramdirektivet för avfall innebär nya återvinningsmål för medlemsstaterna. Till år 2020 ska 50 procent av summan av papper, metall, plast och glas i avfall från hushåll och liknande avfall återanvändas eller återvinnas. För bygg- och rivningsavfall gäller 70 procent.

17 AVFALLSTRAPPAN - EN ORDNING FÖR HUR AVFALL SKA HANTERAS

EU har beslutat om en så kallad avfallshierarki, eller avfallstrappa, som även styr hur avfallet tas omhand i Sverige:

Som första prioritet när det gäller avfall och avfallshantering är att **minska mängden avfall och dess innehåll av farliga ämnen** genom att tillverka produkter med en hållbar utveckling och kvalitet så att mängden avfall under en produkts hela livslängd minimeras och förändrade konsumtionsmönster. Det är det bästa sättet att minska användningen av jordens resurser och påverkan på miljön. Att köpa färre saker, dricka kranvattnet istället för buteljerat vatten och att köpa saker som håller länge kan bidra till att minska mängden avfall. Genom att planera matlagningen väl slipper man slänga mat som blivit gammal. Upplevelsepresenten istället för vanliga paket ger mindre avfall, till exempel ett teaterbesök eller en god middag. Särskilt viktigt är det att minimera mängden farligt avfall. Det kan du till exempel göra genom att beräkna hur mycket färg som går åt om du ska måla så det blir mindre rester kvar och tänka efter en gång till innan du köper en ny elektrisk apparat: behövs den verkligen? Det avfall som faktiskt finns ska vi försöka **återanvända**, till exempel genom att skänka bort gamla saker eller lämna dem till second hand butiker. Även pantflaskor i glas är ett exempel på återanvändning. När återanvändning inte är möjligt ska vi **återvinna materialet**. Det gör vi idag bland annat med förpackningar och tidningar men också genom kompostering eller rötning av matavfall och trädgårdsavfall. Om avfallet inte kan materialåtervinnas ska **energin i avfallet utvinnas** genom förbränning. Som ett sista alternativ ska **deponering** väljas.

18 MILJÖBEDÖMNING

Den föreslagna avfallsplanen och renhållningsordningen med föreskrifter innebär ingen ökad miljöbelastning. Det är viktigt att undvika att avfallsplanen får negativ miljöpåverkan och att se till så att planen kan bidra till att faktiskt förbättra tillståndet i miljön. Ett genomförande av planen innebär över lag en bättre resurshushållning, att energi och resurser utnyttjas på bättre sätt, och verkar för att avfallsmängderna ska minska. På så sätt bidrar avfallsplanen för Kinda kommun till en hållbar utveckling i linje med de antagna internationella, nationella och regionala miljö- och avfallsmålen. Avfallsmålen för Kinda kommun har formulerats med de internationella, nationella och regionala miljömålen som utgångspunkt. De lokala avfallsmålen följer även den avfallshierarki som finns som prioriteringsordning för avfallshanteringen i EU:s ramdirektiv för avfall.

Kinda kommun bedömer att nuvarande och framtida hantering av avfall inom kommunen i enlighet med föreslagen avfallsplan är av den arten att den ej kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att:

- Nytt tillstånd med villkor för Kinda kommuns avfallsanläggning Adlerskog erhöles år 2008.
- Inga avfallsförbränningsanläggningar, förutom ett mindre smådjurskrematorium, finns inom Kinda kommun.
- Näringslivet har inte haft några aktiva avfallsdeponier under perioden efter 1970-talet. De stora verksamhetsutövarna har infört miljöledningssystem som med dokumenterade rutiner bland annat hanterar olika typer av avfall.
- Kinda kommun har anställt en avfallsansvarig med bland annat uppgift att informera om gällande avfallshantering inom näringslivet och hushållen i kommunen. Den avfallsansvarige har även till uppgift att informera i kommunens skolor.
- Under perioden efter 1970-talet har inga kommunala avfallsupplag avslutats.
- Inga större miljöbelastande förändringar planeras under kommande avfallsperiod.

Om inriktningsmålen i planen inte genomförs (nollalternativ) innebär det att:

- Ingen ökad satsning kommer att göras på information och utbildning kring hur våra konsumtionsmönster hänger ihop med det avfall vi producerar.
- Mer farligt avfall hamnar i hushållsavfallets brännbara fraktion om ett nollalternativ kommer att råda. Det farliga avfallet kan därmed inte tas om hand, sorteras och återvinnas eller förvaras på ett mer effektivt sätt i framtiden.
- Andelen avfall till återanvändning, materialåtervinning och energiutveckling kommer inte att öka i samma takt och deponering kommer därmed inte att minska i motsvarande grad.
- Mer avfall (grovavfall) antas gå till förbränning då återanvändning inte aktivt främjas. Det betyder även att mer avfall uppstår om återanvändning inte ökar.
- Om ett nollalternativ får råda kommer inte utvinningen av energi och näringsämnen ur biologiskt avfall, inklusive matavfall att öka i samma omfattning. Viktiga resurser går därmed förlorade.
- Avfallshanteringen kommer inte att vara lika miljö- och kostnadseffektiv om ett nollalternativ kommer att råda.

Avfallsplan

Kinda kommun

- Ingen ökad satsning på en god och säker arbetsmiljö för alla som hanterar avfall kommer att ske.
- Ingen ökad satsning kommer att ske på att utveckla verksamheten vid Adlerskogs avfallsanläggning för omhändertagande och behandling av avfall från kommunens invånare och verksamhetsutövare.
- Ingen ökad satsning kommer att ske på avfallsbaserade anläggningsmaterial i förhållande till ändliga naturresurser och material.
- Ingen ökad satsning kommer att ske på avfallssektorns energieffektivisering om ett nollalternativ kommer att råda.

Kinda kommun

Gunnar Karlsson
Projektledare

Staffan Andersson
Driftingenjör